

Aleg. 187.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zakładzie dla obłąkanych
na Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

Na wniosek naglący posła Artura hr. Potockiego i towarzyszy powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu w dniu 10. Stycznia 1888 r. następującą uchwałę:

„Zważywszy, że chorzy w zakładzie Kulparkowskim narażeni są na smutne przypadki, czy to skutkiem brutalnego postępowania dozorców, czy też skutkiem niedbałości szpitalnego nadzoru, z czego wnosić można, że organizacya obecna zakładu w Kulparkowie jest nieodpowiednią, — poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przystąpił do zbadania przyczyn złego i do jak najrychlejszej a skutecznej naprawy stósunków w zakładzie Kulparkowskim“.

W wykonaniu téj uchwały Wysokiego Sejmu Wydział krajowy przystąpił przede wszystkim do skonstatowania wszystkich przypadków uszkodzenia chorych, czy to w samym zakładzie, czy przed przybyciem do zakładu, o których dyrektor zakładu od roku 1880 doniósł c. k. Prokuratorowi Państwa lub c. k. Sądowi.

W tym celu przejrzelśmy akty zakładu, a wyciąg z nich przedłożyliśmy c. k. Prokuratorowi Państwa i c. k. Sądowi powiatowemu sekcya III. we Lwowie z zapytaniem, jaki był rezultat tych doniesień? C. k. Prokuratora i c. k. Sądy udzieliły nam z całą uprzejmością żądanych wyjaśnień.

Wedle §. 25. instrukcyi służbowej, zatwierdzonej uchwałą Wydziału krajowego z dnia 14. Lutego 1879 L. 51.000/78, dyrektor zakładu Kulparkowskiego ma obowiązek „donieść właściwej władzy o przypadkach gwałtownej śmierci lub uszkodzenia cielesnego, wymagających dochodzenia sądowo-lekarskiego, tudzież o osobach, przywiezionych do zakładu ze znakami dokonanego na nich gwałtu lub w stanie konającym“.

Temu obowiązkowi dyrektor zakładu w przeciągu ostatnich ośmiu lat zadosyć uczynił 129 razy. Doniósł bowiem o chorych, przywiezionych do zakładu ze znakami dokonanego na nich gwałtu c. k. Prokuratorowi Państwa 101 razy, a c. k. Sądowi powiatowemu we Lwowie s. III. 2 razy (jak to załączony alegat A) wykazuje); zaś o ciężkich uszkodzeniach chorych,

zaszłych w samym zakładzie, doniósł c. k. Prokuratorowi Państwa 14 razy, tudzież o lekkich obrażeniach 8 razy, a c. k. Sądowi 4 razy.

Wydziałowi krajowemu donosił o wypadkach tylko wtedy, kiedy chory zakład opuścił czy to przez ucieczkę, czy też przez śmierć. Spowodowała go do tego niejasna stylizacja §. 25. instrukcyi dla dyrektora, nakazująca donieść do właściwej władzy o wypadkach, które wymagają dochodzenia sądowo-lekarskiego. Mógł więc rozumieć pod właściwą władzą władzę sądową, a nie administracyjną.

Ucieczek chorych z zakładu wydarzyło się w tym ośmioletnim okresie czasu w ogóle 21 (alegat B).

Pomiędzy chorymi, przywiezionymi do zakładu ze znakami dokonanego na nich gwałtu, czy to lżejszemi, jak sińce, owrzodzenia, starcia skóry od sznurów i razów, czyli też cięższemi, jak złamy kości sprychowej, goleniowej i żeber, rany cięte gardła lub czaszki i t. p., znajdowali się chorzy, o których w Wysokim Sejmie mylnie mówiono (patrz stenograficzne sprawozdanie z 19. posiedzenia z dnia 10. Stycznia 1888 str. 569), a w gazetach zagranicznych mylnie pisano, jakoby byli w samym zakładzie ciężko pobici.

Do tych należą:

Dośka Prudens, chora na gwałtowne szaleństwo po połogu, przywieziona do zakładu z Brzozdowca, powiat Bóbrka, dnia 23. Kwietnia 1887 roku w stanie wynędzniałym z sińcami po całym ciele i ze starciami skóry na rękach i nogach od powrozów. Dyrektor doniósł tego samego dnia 23. Kwietnia 1887 L. z. 1.895 c. k. Prokuratorowi Państwa o wypadku, a ta odstąpiła doniesienie (24. Kwietnia L. p. 3.524) c. k. Sądowi powiatowemu s. III. we Lwowie, który (2. Maja L. s. 7.404) odesłał akt c. k. Sądowi powiatowemu w Chodorowie. Ten zaś wyrokiem z 24. Maja 1887 L. s. 2.027 uwolnił niewiadomego sprawcę na mocy §. 259 3 P. K. Chora opuściła zakład po pięciomiesięcznym pobycie w myśl §. 25. statutu jako nieuleczalna a spokojna bez wszelkich znaków pobicia.

Anna Żurba, chora na pomieszenie umysłu skutkiem nadużywania napojów wysokowych, przywieziona do zakładu dnia 27. Czerwca 1887 z Bołożynowa, powiatu złoczowskiego, z obrzmieniem i zasinieniem twarzy, z sińcami po ciele, ze starciami skóry od więzów, tudzież ze złamanem żebrem. Dyrektor doniósł o tem c. k. Prokuratorowi P. dnia 28. Czerwca L. z. 3254. Prokuratorowa doniesienie odstąpiła (30/6 L. p. 5886) c. k. Sądowi pow. we Lwowie, a ten 10/7 1887 L. s. 12294 Sądowi w Olesku do urzędowania. Sąd w Olesku nie doniósł nam, jak sprawę załatwił. Chora pozostaje do dnia dzisiejszego w zakładzie. Urazy pogojone.

Hawryło Haruk (nie Chożak), chory na szaleństwo, przywieziony w stanie podniecenia do zakładu dnia 9. Lipca 1887 ze szpitala w Kołomyi ze złamaniami trzema żebrami. Dyrektor doniósł c. k. Prokuratorowi Państwa dnia 10/7 L. z. 3530, Prokuratorowa odstąpiła doniesienie 11/7 L. p. 6267 c. k. Sądowi pow. we Lwowie, ten 24/7 L. s. 13138 c. k. Sądowi w Kosowie, który odezwą z 28/6 1888 L. s. 4073 udzielił akta c. k. Prokuratorowi P. w Kołomyi, a ta zastanowiła dochodzenie w myśl §. 412. p. k. wyrokiem z dnia 20/6 1888 L. p. 1896. Chory zmarł dnia 6. Sierpnia 1887 na ogólne wyniszczenie i zapalenie osierdza.

Świerzawski Władysław, starzec 73-letni, chory na porażenie postępowe w okresie szału i z popędami do samouszkodzenia, przywieziony do zakładu ze szpitala powszechnego we Lwowie dnia 26. Lipca 1887 z ranami na czaszce i mosznach. W dniu 7. Sierpnia skonstatowano złamy trzech żeber. Dyrektor doniósł c. k. Prokuratorowi P. tego samego dnia L. z. 4126. Prokuratorowa odstąpiła dochodzenie c. k. Sądowi (16/9 L. p. 7332). Sąd zaś zastanowił dochodzenie przeciw niewiadomemu sprawcy po myśli §. 90. p. k. 30/9 L. s. 13263. Chory zmarł 24. Sierpnia. Przy sekcji sądowej znaleziono: zapalenie płuc, opłucnej i nerek, wadę serca, dysenterję i rozmiękczenie mózgu. Żebra zaś prawie zagojone, co wskazuje, że złamy powstały przed przybyciem do zakładu.

Szafnagiel Władysław, chory na zadumę z osłupieniem, przywieziony został dnia 20. Października 1887 z Kuźmiańczyka na Wołyniu ze złamanem żebrem po stronie lewej. Dyrektor doniósł c. k. Prokuratorji Państwa dnia 22/10 1887 L. z. 5588. Prokuratorja zaś odłożyła doniesienie 26/10 L. p. 10484. Chory opuścił zakład wyleczony dnia 17. Grudnia 1887. Żona chorego poświadczyła w liście, pisanym do dyrektora, że uszkodzenie nastąpić musiało jeszcze w domu na wsi przez służących, kiedy opierającego się chorego do wyjazdu przymuszali.

Jędrzeja Fitisa lub chorego podobnego imienia i nazwiska w zakładzie dotąd nie było.

Tych wypadków nie można zaliczać do nieszczęść, które się w zakładzie zdarzyły. Takich zaś, t. j. w zakładzie zaszłych, było za dyrektora Dra Neussera, t. j. od r. 1880 aż do końca r. 1887 5 samobójstw, 7 ciężkich a 4 lekkie uszkodzenia przypadkowe przez samego chorego, 1 ciężkie a 3 lekkich uszkodzeń przez innego chorego, nareszcie jedno ciężkie uszkodzenie a 5 lekkich uderzeń przez dozorcę. I tak:

a) Samobójstwa.

W roku 1883. w dniu 1. Maja o godzinie 5. rano powiesiła się chora na szal opilczy Franciszka Gotfried na rurze wodociągowej w wychodku za pomocą skośnej chustki i grubego rąbka od spodnicy. C. k. Prokuratorja, powiadomiona pismem Dyrektora z 1/5 L. z. 1724, zesłała komisję sądowo-lekarską i uchwałą (L. Prok. 3441 z 20/5 1883.) dochodzenie zastanowiła. Wydziałowi krajowemu doniósł Dyrektor dnia 1/5 1883. L. z. 1737.

W r. 1885. dnia 1. Października zapaliła na sobie odzież Marya Rydel, chora na obłęd prześladowczy, w zamiarze samobójczym, korzystając z krótkiej chwili, w której czuwająca przy niej siostra Miłosierdzia oddaliła się po cukier do kawy dla niej. Wskutek tego oparzenia zmarła dnia 19. Października. Dyrektor doniósł c. k. Prokuratorji o wypadku 1. Października L. z. 5698. Prokuratorja zarządziła dochodzenie sądowo-lekarskie, od śledztwa jednak odstąpiła (10/1 1886. L. Prok. 10.311/85.).

W roku 1886. dnia 24. Lipca o godzinie 9 rano wyskoczył z okna I. piętra chory na zadumę Józef Czyżowski w zamiarze samobójczym i umarł tego samego wieczora. Dyrektor doniósł o tem nieszczęściu c. k. Prokuratorji państwa 25. Lipca L. z. 4131 i równocześnie Wydziałowi krajowemu. Prokuratorja zarządziła dochodzenie sądowo-lekarskie i od śledztwa odstąpiła (L. pr. 7165 24/9 1886.).

Tego samego roku dnia 19. Października rzucił się chory na pomieszenie zmysłów z obłędem samobójczym Stanisław Faliszewski, będąc jako rekonwalescent na przechadźce, w obecności dwóch posługaczy i kilku chorych, w zamiarze samobójczym pod koła lokomotywy, i znalazł śmierć na miejscu. Dyrektor doniósł o smutnym tym wypadku Wydziałowi krajowemu i c. k. Prokuratorji Państwa tego samego dnia do L. z. 5674. Komisja sądowo-lekarska odbyła się, a śledztwo zastanowiono (L. Prok. 10.267/86 25/1 1887.).

W roku 1887. 29. Listopada o 1/9 wieczór wyskoczył Szaja Sonnenblick, chory na obłęd prześladowczy, zostający od trzech lat w zakładzie, morderca swęj macochy, przelazszy przez górne okno drugiego piętra, prawdopodobnie w zamiarze ucieczki i zabił się na miejscu. Dyrektor doniósł o tem Wydziałowi krajowemu i c. k. Prokuratorji Państwa 30. Listopada L. z. 6154. Prokuratorja Państwa zarządziła komisję i oględziny sądowo lekarskie, dochodzenie zaś zastanowiła (L. Prok. 11.945 17/12 87.).

b) Uszkodzenia przypadkowe przez samego chorego.

W roku 1881. dnia 16. Lipca o godzinie pół do drugiej, Biernacki Jan, biegnąc szybko aby się zobaczyć z rodziną, która przyszła do niego w odwiedzinę, potknął się w obe-

ności towarzyszącego mu dozorecy na schodach pierwszego piętra tak nieszczęśliwie, że spadłszy ze schodów i uderzywszy głową o mur, roztrzaskał sobie czaszkę i tego samego dnia wieczorem umarł. Dyrektor doniósł c. k. Prokuratorcy o wypadku 16/7 L. 3566, a o śmierci 17. Lipca L. z. 3577 Wydziałowi krajowemu. C. k. Prokuratorcy zesłała na miejsce komisję sądowo-lekarską, śledztwo zaś zastanowiła na podstawie §. 90. p. k. (L. prok. 6386/81).

W roku 1881. 13. Września, zadławił się chory na porażenie postępowe Wasyl Wysocki bułką i pomimo natychmiastowej pomocy skończył na uduszenie. Prokuratorcy (L. z. 4714) i Wydział krajowy (L. z. 4719) zawiadomieni tego samego dnia. Po przeprowadzeniu komisji sądowo-lekarskiej sprawę odłożono na mocy §. 90. p. k. (L. prok. 8567/81.).

W roku 1882. dnia 2. Czerwca, Franciszek Jaremkiwicz chory na obłęd religijny odgryzł sobie w napadzie gwałtownego szału, pomimo że był zawinięty w mokre prześcieradła, cztery palce u prawej ręki i język; umarł w dziesięć dni później na posocnicę i zapalenie płuc. Prokuratorcy Państwa zawiadomiona 2. Czerwca L. z. 2336, zesłała komisję sądowo-lekarską i odstąpiła od dochodzenia na mocy §. 90. p. k. (L. prok. 5026/82).

W roku 1883. 29. Października zmarł zostający w zakładzie od blisko 14 miesięcy porażeniec Alojzy Latoszyński na ropnicę i zapalenie płuc i opłucnej. Przy sekcji 31/10 stwierdzono, że miał 3 żebra złamane. Uszkodzenia za życia nie skonstatowali lekarze, utrzymywali atoli że nastąpić musiało w ostatnich dniach życia chorego prawdopodobnie w nocy przez upadek chorego niespokojnego a porażonego na kant łóżka. C. k. Prokuratorcy zawiadomiona 31. Października (L. z. 4764/83) zarządziła dochodzenie sądowo-lekarskie, które jednak zastanowiła (L. Prok. 9441/83) na podstawie §. 90. p. k.

W roku 1884. dnia 21. Marca zostający w zakładzie od 8 miesięcy chory na porażenie postępowe, a w ostatnich tygodniach cierpiący na zapalenie jelit Latawiec Józef, upadł tak nieszczęśliwie na kant stolca, że złamał sobie jedno żebro. Zmarł na drugi dzień w skutek choroby jelit. C. k. Prokuratorcy Państwa uwiadomiona tego samego dnia (L. z. 1267/84) zarządziła dochodzenie sądowo-lekarskie, które odstąpiła (L. Prok. 2797/84) c. k. Sądowi powiatowemu sek. III., a ten wyrokiem z 3. Kwietnia 1884. L. 5842 uwolnił dozorców Tomasza Boczka i Karola Englisza od oskarżenia o przekroczenie z §. 335. k. k.

W roku 1885. dnia 11. Stycznia chory na porażenie postępowe Drzewicki Walenty zostający w zakładzie od Września a cierpiący od Grudnia na ischurię i zapalenie żołądka i jelit, zerwawszy się w gorączce upadł tak nieszczęśliwie na róg stołu, że złamał sobie dwa żebra; umarł na drugi dzień na ogólne wyniszczenie. Prokuratorcy zawiadomiona pismem Dyrektora (L. Z. 172/85.) zarządziła dochodzenie sądowo-lekarskie, które jednak zastanowiła (L. pr. 484/85).

W roku 1885. 17. Lutego zmarł w zakładzie Herzel Koch, chory na gwałtowne szaleństwo. Przy powierzchownem badaniu zwłok zdawało się doktorowi Laškiewiczowi, że wyczuł krepitacyę nad drugim żebrem prawem. Dyrektor zakładu zawiadomił o tem c. k. Prokuratorcy Państwa pismem z dnia 17. Lutego 1885. L. 705, a ta zarządziła sekcycę sądową, która niepotwierdziła rozpoznania Dr. Laškiewicza, lecz stwierdziła, że chory umarł na ogólną puchlinę w skutek wady serca. Prokuratorcy odstąpiła sprawę c. k. Sądowi pow. S. III. w kierunku §. 335, który dochodzenie uchylił w myśl §. 90. p. k. uchwałą z 6/7. 1885. L. s. 3319.

W r. 1886. dnia 24. Listopada Katarzyna Szwed, chora na zadumę z omamami wzroku i słuchu, zerwawszy się nagle z łóżka, wybiła dwie szyby w oknie na dole i wyskoczyła na ogród tak szybko, że obecna posługaczka przeszkodzić temu nie mogła. Chora odniosła lekką ranę na głowie. C. k. Prokuratorcy zawiadomiona (14/11. L. Z. 6277.) zesłała komisję sądowo-lekarską. — Dochodzenie zaś oddała c. k. Sądowi pow. Sek. III. (L. p. 11695/1886), który wyrokiem z 16/12. 1886. L. s. 24809. uwolnił dozorczynię Agnieszkę Krudysz od oskar-

żenia o przekroczenie z §. 335. po myśli §. 253 3. — Chora odebrał mąż w 10 miesięcy później za rewersem w polepszonym stanie zdrowia.

W roku 1886. dnia 9. Grudnia chora na obłąd religijny Anastazy Gellner, bijąc pokłony, starła sobie skórę na czole i nabiła sińce, obrzmienia i wynaczynienia podskórne na czole i głowie. Prokuratora zawiadomiona (L. z. 6580.) odstąpiła doniesienie c. k. Sądowi pow. S. III, który wyrokiem z 11. Stycznia 1887. L. s. 259. uwolnił dozorczynię Annę Radewicz od oskarżenia o przekroczenie z §. 335. po myśli §. 259 3. — Chora opuściła zakład zdrowa w dniu 18. Kwietnia 1887.

W roku 1887. w nocy z dnia 17. na 18. Maja, chora na zadumę z omamami Elżbieta Górniak spuściła się z okna drugiego piętra, podczas burzy i nawałnicy na płótnie od podłogi do ogrodu, gdzie rano odszukaną została. Oprócz lekkich starć przyskórka nie odniosła żadnych uszkodzeń. C. k. Prokuratora zawiadomiona L. z. 2324. 18/5. 1887. zesłała komisję sądowo-lekarską a dochodzenie odstąpiła (L. p. 4365.) c. k. Sądowi S. III, który wyrokiem z dnia 7/6. 1887. L. s. 9.202. uwolnił dozorczynię Malwinę Dembicką, Katarzynę Kamińską i Kazimirę N. od oskarżenia o przekroczenie z §. 376. w myśl §. 259 3. — Chora opuściła Zakład zdrowa w dniu 14/9. 1887.

c) Uszkodzenia przez innego chorego.

W r. 1882. dnia 23. Czerwca chora na ogłupienie Wilhelmina Szmid, została popchniętą przez chorą padaczkową Gregorowiczową znajdującą się w napadzie szału tak silnie, że upadłszy, złamała sobie kość łokciową prawą. C. k. Prokuratora Państwa zawiadomiona pismem dyr. (L. Z. 2633. z dnia 23/6) zarządziła komisję sądowo-lekarską, a dochodzenie odstąpiła (L. p. 5750) c. k. Sądowi pow. Sek. III, który uchwałą z dnia 11/10 1882. l. s. 13247. dochodzenie zastanowił w myśl §. 90. k. k. — Chora ta wyleczona ze złamu umarła w Zakładzie 13/2. 1885. a więc w blisko 3 lat później na gruźlicę płuc i zapalenie opon mózgowych.

W r. 1883. dnia 24. Grudnia chora Perlmutter Chaje Ryfka, cierpiąca na szaleństwo gwałtowne, została popchniętą przez chorą padaczkową Haselnuss na odrzwia i doznała lekkiego zranienia skóry na tyłogłowie i zluzowania 10. żebra prawego. Dyrektor doniósł Prokuratorowi P. dnia 25/12. 1883. L. Z. 5685. Prokuratora odstąpiła sprawę po przeprowadzonym dochodzeniu (L. p. 11467) c. k. Sądowi S. III, który uchwałą z 29/1. 1884. L. s. 29.568. od dochodzenia odstąpił. — Chora ta pozostaje do obecnej w chwili w Zakładzie.

W r. 1885. 1. Lipca chory na szaleństwo gwałtowne Łuczyński Mikołaj, uderzony przez chorego Bohuna pięścią w pierś, doznał skutkiem tego złamania żebra trzeciego po prawej stronie. Prokuratora zawiadomiona 1/7. 1885 L. Z. 3635, zesłała komisję sądowo-lekarską, jednak dochodzenia zaniechała (L. p. 6808). Żebro się zagoiło a chory umarł 19. Października na zapalenie nerek i mocznicy przy wadzie serca.

W roku 1887. dnia 15. Maja cierpiącego na chorobę umysłową z porażeniem Kupfer Leib popchnął chory Stępek na kant łóżka i złamał mu żebro. — Prokuratora zawiadomiona 10/6. L. Z. 2889. zarządziła komisję sądowo-lekarską; śledztwo zaś zastanowiła (L. p. 5169). Chory zmarł 10/6. 1887. na różę przedramienia i zapalenie jelit, na które choroby już od kilkunastu dni chorował.

d) Uszkodzenia przez służbę Zakładu.

W r. 1882. dnia 24/2. chora na pomieszanie zmysłów Szajna Tekla uskarżała się po szamotaniu się z dozorczyńcami podczas kąpieli natryskowej na ból po prawej stronie klatki piersiowej. Skonstatowano guz i podatność w okolicy połączenia 7. żebra lewego z chrząstką.

C. k. Prokuratorja zawiadomiona (L. Z. 969.), zesała komisję sądowo-lekarską a dochodzenie odstąpiła c. k. Sądowi S. III. (L. p. 1873.) który uchwałą z dnia 14/3. 1882. L. 4159. dochodzenie zastanowił w myśl §. 90. p. k. — Chora opuściła Zakład 28/8. 1882. jako nieuleczalna a spokojna niekwalifikująca się w myśl §. 25. statutu dla Zakładu.

W roku 1883. dnia 13/8. chory na epilepsyę nałogowy pijak Tegt Matjasz, popchnięty przez dozorcę Ludwika Brzeskiego padając, uderzył się o ławkę i złamał sobie żebro. — Dozorcę odesłano natychmiast do Sądu (L. Z. 3640), Sąd zaś skazał dozorcę wyrokiem z 23/8. 1880. L. s. 12203. za przekroczenie z §. 335. przeciwko bezpieczeństwu życia na jeden miesiąc aresztu. Chory zmarł 1. Grudnia 1880. r. na zapalenie płuc, nie zostające w żadnym związku przyczynowym z uszkodzeniem.

W r. 1882. dnia 2/11. został chory porażeniec Sołony Paweł, uderzony przez dozorcę Pilcha Franciszka pięścią w pierś, bez cięższego uszkodzenia, za co bezzwłocznie odesłany został do c. k. Sądu S. III. (L. Z. 5509.) Wyrokiem z dnia 16/12. 1882. L. s. 26437. uznany winnym przekroczenia z §. 431. ukarany został sześciodniowym aresztem. Chory opuścił Zakład w 8 miesięcy później jako nieuleczalny a spokojny.

W r. 1885. 9/2. cierpiący na chorobę umysłową z porażeniami Krupicki Henryk uderzony został przez dozorcę Sawickiego ręką w pierś bez żadnych złych następstw. Posługacza bezzwłocznie wydano i Prokuratorję zawiadomiono o wypadku (L. Z. 612). Wyniku dochodzenia podać nie możemy, albowiem aktów w Prokuratorji nie odzyskano. Chory zaś umarł 24/10. 1886. t. j. w półtora roku później na zapalenie błon mózgowych.

W r. 1885. dnia 29/4. uskarżał się zostający od 3 lat w zakładzie chory na porażenie postępowe Julian Wierzbicki, że go pobił dozorca Jan Klimczak, czego dowodem były liczne sinece po ciele. Dozorcę odesłano tego samego dnia do c. k. Sądu (L. z. 2126), gdzie wyrokiem z dnia 10/5 1885. l. s. 8519 został uznany winnym przekroczenia z §. 431. i ukarany aresztem 14-dniowym. Chory umarł w dniu 17/9 1885. na zapalenie mózgu. Śmierć nie zostawała w żadnym związku przyczynowym z pobiciem.

W r. 1885. dnia 5/5. rzucił się chory cierpiący na szaleństwo opilecze Dawid Kalter w zamiarze nieprzyjaźnym na dozorcę Lamberta, który broniąc się podrapał chorego po ciele. Dozorca natychmiast odesłany do c. k. Sądu (L. z. 2881) uznany został (L. s. 9040) winnym przekroczenia z §. 411. i ukarany dwudniowym aresztem. Chory opuścił zakład za rewersem 19/7 1885.

W roku 1887 w dniu 18. Lipca, chory na pomieszanie zmysłów Piseczka Jurko uderzony został w twarz przez dozorcę Krzyżaka młodszego. Dozorca został bezzwłocznie ze służby wydany, a c. k. Prokuratorja państwa uwiadomiona (L. z. 3731) odstąpiła (L. p. 6.566) dochodzenie c. k. sądowi, a ten uwolnił Krzyżaka wyrokiem z d. 11. Sierpnia 1887 (L. s. 13.660) od oskarżenia o przekroczenie z §. 411 w myśl §. 259 p. k. Chory pozostaje dotychczas w zakładzie.

Nareszcie w roku 1887 w nocy z dnia 17. na 18. Grudnia zaszedł smutny i nieszczęśliwy fakt połamania żeber choremu na szaleństwo gwałtowne z porażeniem zostającemu na I. klasie Izidorowi hr. Dzieduszyckiemu, przez dozorcę Piotra Diugę. Lekarze oddziałowi skonstatowali złamy żeber dopiero dnia 28. Grudnia, a dyrektor zakładu zawiadomił c. k. Prokuratorję p. o nieszczęściu pismem z dnia 28. Grudnia L. z. 6.621. Szefa zaś Dep. V. ustnie w dniu 30. Grudnia. C. k. Prokuratorja poleciła c. k. Sądowi wdrożyć śledztwo przeciwko dozorcę, nieznalazła jednak podstawy do wytoczenia dochodzenia lekarzom zakładu. C. k. Sąd krajowy wyrokiem z dnia 7. Kwietnia 1888. uznał dozorcę Piotra Diugę winnym przekroczenia przeciw bezpieczeństwu życia z §. 335 k. k. i zasądził go na karę aresztu przez 3 miesiące.

W aktach tej sprawy, które na żądanie Wydziału krajowego c. k. Sąd kraj. uprzejmie nam udzielił, znajduje się metryka chrztu Piotra Diugi, jego karta legitymacyjna wydana przez c. k. Starostę w Kamionce z dnia 17. Listopada 1885, świadectwo zachowania się wzorowego Diugi, pomocnika introligatorskiego, wydane przez Zwierzchność gminy Kozłowa 11.

Czerwca 1887 i książeczka służbowa wystawiona w urzędzie gminnym miasta Kamionki Strumilowej w dniu 27. Lipca 1887. Cztery te dokumenta złożył Diuga w kancelaryi zarządu kulparkowskiego w chwili, kiedy się do służby na posługacza zgłosił. O tem, że Diuga był już dawniej kilkakrotnie sądownie karany, dowiedział się c. k. Sąd krajowy po przeprowadzonej korespondencji od różnych innych sądów, na co są dowody w aktach sądowych.

Do protokołu z dnia 21. Lutego 1888 r. zeznał w c. k. Sądzie świadek dr. Opolski dosłownie: „że lekarze zakładu najstaranniejszą otoczyli chorego opieką lekarską i bardzo obszernym dozorem i że wszelkie czynili starania wskazane chorobą Izydora hr. Dzieduszyckiego“. W orzeczeniu zaś stwierdzają lekarze sądowi dr. Gostyński i dr. Feigel że: „śmierć nastąpiła wskutek obustronnego rozległego zapalenia płuc i opłucnej“ — „że złamy żeber ze śmiercią chorego nie stoją w żadnym przyczynowym pośrednim lub bezpośrednim związku, że jest zupełnie wiarogodnem, że lekarze usiłowali skonstatować badaniem złamy żeber i przez kilka dni usiłowania te w obec niepokoju chorego stały się nadaremne“. „Okoliczność, czyli zmarłemu założono lub nie i jaki opatrunek, była dla gojenia się złamów i przebiegu choroby jego zupełnie obojętną.“

Niezależnie od śledztwa sądowego uchwalił Wydział krajowy w dniu 2. Stycznia 1888 r. wytoczyć z powodu nieszczęśliwego wypadku, jaki dotknął Izydora hr. Dzieduszyckiego, śledztwo dyscyplinarne lekarzom zakładu kulparkowskiego a mianowicie dyrektorowi dr. Neusserowi, prymaryuszowi oddziału mężczyzn dr. Dobińskiemu i sekundaryuszowi tegoż oddziału dr. Łaskiewiczowi w kierunku zaniedbania obowiązków służbowych.

Marszałek krajowy przeznaczył do prowadzenia śledztwa członków Wydziału krajowego, Bereźnickiego i Hoszarda, tudzież koncepię Abgarowicza, a gdy komisya ta ukończyła swoją czynność i złożyła w dniu 17. Lutego r. b. akta śledcze, przeznaczył na referenta członka Wydziału krajowego hr. Badeniego, a na koreferenta dr. Wereszczyńskiego, który to ostatni — po śmierci nieodżałowanej pamięci hr. Badeniego — wniósł sprawę na pełną radę Wydziału krajowego w dniach 26. i 28. Czerwca r. b. L. W. 11.741.

Śledztwo dyscyplinarne wykazało, co także śledztwem sądowem potwierdzonem zostało, że chory ten przyjęty do zakładu na I. kl. w dniu 13. Grudnia 1887. umieszczony został w osobnym pokoju na 1 piątrze, dostawszy do posługi osobnego dozorcę. Chory zachowywał się zaraz w pierwszych dniach gwałtownie, obił dwóch dozorców jednego po drugim, tak, że już na trzecią noc przeniósłszy chorego do innego pokoju, dodano mu dwóch dozorców, którzy przy nim naprzemian czuwać mieli. W nocy 17. na 18. Grudnia około 11. godziny, kiedy posługacz Sup spał a dozorca Diuga, który miał czuwać, zdrzemnął się na łożku, chory zerwał się z łożka i chwycił Diugę za gardło. Dozorca jednak przemógł chorego, rzucił go na łożko i przygniół piersi prawdopodobnie kolanem. Wtenczas dopiero zawołał na drugiego dozorcę Supa słowy: „czego śpisz kiedy mnie hrabia chce udusić“, a gdy zbudzony widząc hr. leżącego na łożku i przykrytego kołdrą, którą Diuga rękami na ramionach chorego przytrzymał powiedział: „jak cię może dusić, kiedy leży na łożku“, Diuga odpowiedział „ja mu już dosyć dałem.“ Pełniący tej nocy służbę kontrolną starszy dozorca Chominiec, przechodzący przez przyległą salę, słysząc że chory jest niespokojny, wstąpił do pokoju, a wezwany przez dozorców, raportował o zajściu nadzorcy służby Krogulskiemu a ten wezwał dr. Łaskiewicza.

Na drugi dzień zakazywał Diuga Supowi, ażeby o zajściu w nocy nikomu nie wspominał „bo byłby za to kryminał“. Tego samego drugiego dnia, t. j. 18. Grudnia chory skarżył się przed starszym dozorcą Balickim: „że go Diuga w nocy tak pobił, iż mu się zdaje, że mu nawet żebra połamł“. Balicki doniósł o tem dr. Łaskiewiczowi a ten dr. Dobińskiemu i dyrektorowi Neusserowi.

Usiłowane badania przez lekarzy w tym i następnych dniach nie doprowadziły do skonstatowania złamu żeber, aż dopiero w dniu 28. Grudnia.

Taki był przebieg faktu uszkodzenia cielesnego hr. Dzieduszyckiego, wykazujący, że sprawcą nieszczęścia był posługacz Diuga.

Co zaś do pytania: czy w smutnym tym wypadku nie zaszło zaniedbanie obowiązków służbowych ze strony lekarzy zakładu, śledztwo daje następujące odpowiedzi: Dla czego złamy żeber zostały dopiero dziesiątego dnia po uszkodzeniu skonstatowane? Dyrektor dr. Neusser zeznaje: „że chory w żaden sposób nie chciał się dać zbadać a oględziny zewnętrzne nie okazywały żadnych szczegółowych objawów chorobowych, sam próbowałem przez przyłożenie ręki na miejsce bolesne lewego boku przekonać się, czy są uszkodzone żebra, lecz chory odtrącał rękę i badać się nie dał. Od użycia środków przymusowych w celu dokładnego zbadania odstąpić musiałem, sądząc, że jeżeli jakie uszkodzenie cielesne jest, wtedy użycie siły przy szamotaniu się chorego, mogłoby niekorzystnie oddziaływać nie tylko na stan umysłowej choroby, lecz także na samo uszkodzenie“.

Dr. Laśkiewicz zeznał: że badania kilkakrotne wykazywały tylko bolesność w okolicy niektórych żeber, złamania zaś wówczas nie wykryliśmy, bo nie było nigdzie ani ruchomości, ani uginania się, a tem mniej tarcia. Opukiwanie i osłuchiwanie ani w płucach ani w opłucnej nie wykazały również żadnych zmian chorobowych. Ujemny co do złomu żeber wynik badania kazał nam przypisywać słowom chorego taką samą wartość jak n. p. bredzeniu jego, jakoby był bity po różnych częściach ciała, które żadnych śladów nie przedstawiały.

Dr. Dobiński tłumaczy: „że częste badania nie wykryły wcześniej złamu żeber ztąd zapewne w części wynika, iż w pierwszych dniach było tylko naruszenie spoidel chrząstkowych żeber, a przez gwałtowną agitacją i jaktacją chorego, takowe w następnych dniach całkowicie się rozluźowały“.

Lekarze sądowi dr. Feigel i dr. Gostyński, do których zdania „jako do wyjaśnień ścisłych i naukowych“ przyłączyli się doktorowie Opolski i Sawicki Edward, orzekli: „jeżeli chory jest bardzo niespokojny, wrywa się, napina mięśnie klatki piersiowej, to badania takie należą do nader trudnych i jak doświadczenie lekarskie poucza, bardzo często bywają bez rezultatu dodatniego, nadto możebnem i zupełnie wiarogodnem jest, że złamania owe zrazu przedstawiały tylko tak zwane nadłamania (infractio), które dopiero w dalszym przebiegu wskutek ciągłych ruchów i szamotania się chorego, powoli powiększały się aż do zupełnego złamania — za czem świadczy i brak wszelkiej wybroczyny około złamów i pod opłucną żebrową, która to wybroczyna w razie nagłego i zupełnego przełamania żeber zwykle się znajduje. Jeżeli do tego dodamy okoliczność, iż chory ciągle podawał wrzekome obrażenia, które badaniem stanowczo można było wykluczyć, to staje się łatwo zrozumiałem, że lekarze zakładowi po bezskutecznem badaniu żeber mogli łatwo utwierdzić się w przekonaniu, że podane złamania żeber są również wymysłem chorego. Jakkolwiek przy usilnem i dokładnem badaniu można wśród wszelkich warunków wykazać złamy zwłaszcza kilku żeber, to przecież tłumaczenie lekarzy zakładowych w powyższym kierunku jest naukowo usprawiedliwione.“

Z tych też powodów Rada Wydziału krajowego nie przypisuje w tym względzie winy lekarzom zakładowym.

Czy dyrektor Dr. Neusser nieuwiadamiając c. k. Prokuratorowi Państwa natychmiast po wypadku o nieludzkiem obejściu się dozorczy z chorym dopełnił obowiązku wypływającego z postanowienia §. 25. instrukcyi? Wydział krajowy w tym względzie uznał Dyrektora winnym.

Jakkolwiek bowiem nie można było skonstatować złomu żeber ani w dniu wypadku, ani też w następnych dziewięciu dniach, to jednak wiadomem mu było z opowiadania obecnych tudzież z zapisków w historii choroby, że chory czuł dotkliwy ból po lewej stronie klatki piersiowej i miał sińce po ciele, których jedynym sprawcą mógł być tylko dozorca. Tłumaczenie się Dyrektora, że nie mając przekonania o rzeczywistem uszkodzeniu niechciał narażać władz sądowych na wysłanie przedwczesnych komisji, a lekarzy zakładu na kompromitacją w razie gdyby komisya uszkodzeń nie wykryła, nie może zaniedbania tego usprawiedliwić, również jak wyczekiwanie pisemnej relacyi ze strony opieszalego prymaryusza, gdyż z mocy urzędu winien był Dyrektor zaważać prymaryusza do zdania relacyi.

Czy dozór przy chorym był dostateczny? Na to pytanie śledztwo odpowiada twierdząco. Wedle normy bowiem obowiązującej w zakładzie należy się przydzielić choremu I. klasy jednego dozorcę do wyłącznej posługi; Hr. Dzieduszyckiemu dodano dwóch posługaczy, obok tych doglądał chorego pilnie także starszy dozorca Balicki, który przez czas swej dziesięcioletniej służby zaskarbił sobie uznanie tak ze strony przełożonych jakoteż przychylność chorych.

Oprócz tego odwiedzali chorego bardzo często tak we dnie jak i w nocy, dozorca Krogulski, sekundaryusz Laskiewicz, prymaryusz Dobiński i dyrektor Neusser.

Czy leczenie chorego było zgodne z nauką? Na to pytanie śledztwo nie mogło dać zaprzeczającej odpowiedzi. Podawano bowiem choremu na uspokojenie szału: chlorał, wstrzykiwano podskórnie morfinę, wlewano senes sondą żołądkową, dawano letnie kąpiele, obwijano w mokre prześcieradła, nareszcie usiłowano przykładać zimne okłady na klatkę piersiową. Że lekarze zakładowi nie założyli wcześniej opaski plastrowej mającej unieruchomić klatkę piersiową, jak to później, t. j. 31. Grudnia 1887. uczynili lekarze przez rodzinę chorego wezwani, tłumaczą tem, bo byli zdania, że taka opaska mogłaby wywołać kongestye do płuc i błony opłucnej, a nawet ułatwić i przyspieszyć zapalenie tych wewnętrznych organów, zresztą wieloletnie doświadczenie pouczyło ich, że złamy żeber najłatwiej goją się bez opaski uciskającej tamującej swobodę oddechania. Lekarze sądowi Dr. Feigel i Dr. Gostyński potwierdzają powyższe zdanie słowy: „to u chorego niespokojnego a tem bardziej szałowego takie opatrunki mogą raczej szkodę niż korzyści przynieść, a skutek ich staje się co najmniej iluzorycznym.“

Że nie umieszczono hr. Dzieduszyckiego w celi furyatów usprawiedliwia dyrektor słowami: „bo tam nie mając takiej opieki, jaką ma na oddziale obserwacyjnym, byłby prędzej uległ chorobie.“

Wydział krajowy z powodu tego wypowiedzenia również jak wskutek licznych skarg dyrektora, że separatki są źle urządzone, bo ciemne, bez powietrza, smrodliwe z powodu źle urządzonych wychodków i niedozwalające dokładnie nadzorować chorego, zarządził komisję, która uznała skargi dyrektora za słuszne i zaproponowała dla usunięcia złego przeróbki, które Wydział krajowy wykonać polecił. Do protokołu tej komisji (LW. 15.561) prosił Dr. Opolski o wyraźne zaznaczenie — specjalnie co do sprawy J. hr. Dzieduszyckiego, iż zdaniem jego należy się wyrazić p. dyrektorowi uznanie za to, iż tego chorego nie umieścił — jak właściwie ze względu na urządzenie zakładu uczynić był powinien — w zwykłej separacie, lecz że kierując się szczególniejszemi względami urządził choremu z własnego popędu lepszą separatkę w dużym pokoju jasnym i dał mu do ciągłego czuwania dwóch dozorców.“

Dr. Edward Sawicki poparł powyższe zdanie doktora Opolskiego dodając „że pojęcie separatki nie jest przywiązane do jakiejś specjalnie na to urządzonej celki, lecz zasada się jedynie na odosobnieniu szałowego.“

Że nie założono choremu kaftana czyli koszuli krępującej — jakto §. 38. instrukcyi dozwala, lecz nie nakazuje — pochodzi ztąd, że dyrektor Neusser jest zwolennikiem metody traktowania chorych obłąkanych bez przymusu non restraint. Metoda ta wprowadzona przez Dra John Conolly w Anglii w zakładach w Lincoln i w Hanwell przed 45 laty po długich sporach psychiatrów znalazła ogólniejsze uznanie i została wprowadzoną we wszystkich prawie zakładach dla obłąkanych w Anglii, w północnej Ameryce, w Australii, w Belgii i w Niemczech. W Austrii przyjęła tę metodę większa część zakładów. W Wiedniu, w Feldhof i w Pradze ograniczono używanie kaftanów jedynie do wypadków, w których zapobiedz należy, ażeby się chory sam nie uszkodził. (LW. 17950 i 20043/88).

Pierwszymi zwolennikami metody non restraint w Wiedniu i w Ybs byli Dr. Spurzheim i Dr. Hornung, za to ten ostatni został w r. 1886. ozdobiony orderem Franciszka Józefa. W Kulparkowie wprowadził ten sposób traktowania obłąkanych Dr. Neusser, w Krakowie używają jeszcze w pawilonie obłąkanych przymusu. To jednak pomimo czujnego nadzoru Sióstr

Miłosierdzia nie chroni od nieszczęść, lecz przeciwnie stało się powodem uszkodzenia żeber obłąkanemu inżynierowi Grzymalskiemu w Grudniu 1887 r.

Oprócz okoliczności zostających w związku ze smutnym wypadkiem, który dał powód do śledztwa, Wydział krajowy starał się wyjaśnić wszystkie zarzuty, które w Wysokim Sejmie czy to dyrekcji czy lekarzom czy też organizacyi zakładu uczynione zostały.

W szczególności zarzut, że dyrektor Dr. Neusser zajmuje się przeważnie gospodarstwem i administracją, a właściwy cel zakładu t. j. leczenie chorych na umyśle zaniedbuje, został kategorycznemi oświadczeniami wszystkich świadków zupełnie usunięty. A znajdowali się między pytanymi świadkowie i życzliwi i nieżyczliwi dyrektorowi. Żaden świadek nie potępił obwinionego, a są pomiędzy nimi tacy, o których wiarygodności nawet powątpiewać nie można. Do tych należą przełożona Siostr Miłosierdzia i dwóch księży kapelanów katolickich, którzy za prawdziwość swych zeznań ręczą słowem kapłańskiem. Wszyscy zeznają, że dyrektor zajmuje się chorymi bardzo gorliwie, pomimo że jest sprężystym i nader czynnym administratorem. Codziennie jest na oddziałach i to kilka razy, często nawet w nocy, pomimo że instrukcja tego od niego nie wymaga, odwiedza chorych, sam ordynuje, przekonywa się czy ordynacje lekarskie bywają wykonywane i czy służba pełni swe obowiązki.

Że się chorymi szczerze zajmuje jest dowodem ta okoliczność, iż prawie wszyscy chorzy bardzo go lubią i garną się do niego. Również wszyscy ci świadkowie uznają pogłoskę, jakoby dyrektor oddawał się pijaństwu za potwarz i oszczerstwo. Zaznaczyć się godzi, że Przewielebna wizytatorka Siostr miłosierdzia p. Juhel z własnego popędu dała świadectwo dyrektorowi w obec Marszałka krajowego i Szefa Dep. V. słowy: że jest wprawdzie żywy, ale ma dobre serce i jest bardzo dobry dla chorych.

Że pomimo §. 15. instrukcji w zakładzie nie istnieje szkoła posługaczy, tem się tłumaczy, że od założenia takiej szkoły z wykładami teoretycznemi Wydział krajowy już w r. 1882. odstąpił, przekonawszy się, że starania w tym kierunku natrafiły na trudności, nie ze strony lekarzy lub Siostr Miłosierdzia, którzy i które oświadczyły gotowość do udzielania nauki, jak to dowodzą akta Wydziału krajowego L. 1224/80, L. 11211/80, L. 14427/80, L. 10085/82 i L. 15321/82, lecz z natury rzeczy samej. Odrywanie bowiem części służby dla udzielania jej nauki teoretycznej równocześnie choćby raz na tydzień na godzinę lub dwie od zwykłych nie ustających zajęć na oddziałach nie da się przy ograniczonej liczbie posługi przeprowadzić bez niebezpieczeństwa dla chorych.

Do tego dozorczy, którzy już dłuższy czas pełnią służbę, nie potrzebują nauki teoretycznej, bo już mają praktyczną wprawę. Świeżo zaś przyjęci częstokroć tak rychło opuszczają zakład, że na naukę zwłaszcza teoretyczną nie starczy czasu. Zastępuje się więc naukę teoretyczną nauką praktyczną w ten sposób, że każdemu nowo przyjętemu posługaczowi odczytuje nadzorca służby instrukcją wydaną przez Wydział krajowy w r. 1879. dla posługaczy, wręcza mu egzemplarz tejże instrukcji, później przy sposobności wypytują: dyrektor, lekarze, nadzorca lub inspektor posługacza, czyli treść instrukcji zrozumiał i jakby sobie w danym razie postąpił. Dopóki to nie nastąpiło nie bywa przydzielany do bezpośredniej obsługi chorych, lecz tylko do pełnienia podrzędnych czynności, jak np. zmiatania, froterowania, czyszczenia i t. d. i to pod okiem starszego dozorczy. Taka nauka praktyczna wystarczyć musi. Nieszczęściu, przypadkowi lub brutalności dozorczy i szkoła teoretyczna nie przeszkodzi.

Śledztwo dowiodło, że prymaryusz i sekundaryusz oddziału męskiego nie odbywali zazwyczaj wspólnych wizyt na oddziale, jak to instrukcja wymaga, i że zarządzenia lekarskie bywały przez obu tych lekarzy przez szereg lat zaniedbywane, że nie spisywali historii chorób, i nie przedkładali naukowych sprawozdań rocznych ze swego oddziału, że obchodzenie się doktora Dobińskiego z chorymi niezupełnie było zgodne z instrukcją, a zachowanie się jego pozasłużbowe w obec chorych i posługi nie odpowiadało godności stanowiska jakie w zakładzie

zajmował, że sekundaryusz Dr. Łaskiewicz okazał się w ciągu swojej przeszło dziewięcioletniej służby w zakładzie nieudolnym jako psychiatra, a postępowaniem swoim nie zdobył sobie poważania ani u chorych ani u służby, nareszcie że o wszystkim tem dyrektor zakładu wiedzieć był powinien a mimo to nie zarządził żadnych skutecznych środków zaradczych ani też nie doniósł Wydziałowi krajowemu.

Co do sprawozdań naukowych, to Wydział krajowy — pomimo że są instrukcją nakazane, nie naciskał na ich przedkładanie prymaryuszów ani zakładu Kulparkowskiego, ani prymaryuszów szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie, pozostawiając te prace gorliwości i zamiłowaniu w nauce pp. lekarzy, a to w przekonaniu, że praca naukowa przymusowa, nie będąca wynikiem własnej woli i nauki, nie może mieć wartości prawdziwej, lecz zostanie wyrobem poślednim.

W ciągu toczącego się śledztwa dyscyplinarnego wręczył JE. hr. Marszałek komisji śledczej denuncjację niejakiego Augusta Liebermana (pseudonim), przesłaną pocztą na ręce p. Hausnera, a oskarżającą Dra Dobińskiego o zbrodnię nierządu przeciw naturze. Komisja przeprowadziwszy dochodzenie, przedłożyła akta Wydziałowi krajowemu, który odstąpił sprawę c. k. Prokuratury Państwa. W dniu 30. Maja r. b. odbyła się rozprawa główna w c. k. Sądzie, a c. k. prokurator odstąpił po przesłuchaniu świadków od oskarżenia o zbrodnię z §§. 128, 129 lit. b) i 132 III. u. k., za nim się trybunał cofnął w celu wydania wyroku, przeto obwiniony został uwolniony od oskarżenia.

Raportem z dnia 20. Stycznia r. b. przysłał dyrektor Zakładu Wydziałowi krajowemu pismo Dra Łaskiewicza, oskarżające Dra Dobińskiego o otrucie jego i nadzorecy służby Krogulskiego arsenikiem w herbacie. Aczkolwiek ten donos zdawał się być nieuzasadnionym, to jednak Wydział krajowy poczuwał się do obowiązku odesłać tenże do c. k. Prokuratury do dalszego zarządzenia. Później Dr. Łaskiewicz cofnął w Sądzie swoje oskarżenie, skoro się dowiedział, że Dr. Dobiński wniósł z tego powodu do c. k. Prokuratury również oskarżenie przeciwko niemu o zbrodnię oszczerstwa. Ostatnia skarga także odwołaną została.

W dniu 3. Marca r. b. Dr. Łaskiewicz pomimo wyraźnych i kilkakrotnie powtarzanych poleceń dyrektora i zastępcy prymaryusza, ażeby chorym nie zastrzykiwał bezmyślnie morfiny, zastrzyknął pięciu chorym: Lasocie, Berlasowi, Landesbergerowi, Widzowskiemu i Rudkowskiemu zamiast morfiny przez omyłkę atropinę. U wszystkich tych chorych nastąpiły groźne objawy otrucia i tylko szybka i wytrwała pomoc dyrektora i zastępcy prymaryusza, oraz okoliczność, że ci chorzy do zastrzykiwania morfiny (przeciwtrutki atropiny) przyzwyczajeni byli, zapobiegły smutniejszym następstwom.

Przed komisją przyznał się Dr. Łaskiewicz do omyłki, a tłumaczył rozdrażnieniem i gorączką, w jakich od czasu śledztwa pozostaje.

Udowodnionem zostało w śledztwie, że dyrektor zastrzeżone postanowieniem §. 14. instrukcji wyłącznie dyrektorowi przysługujące prawo i obowiązek przyjmowania posługi na oddział mężczyzn — bo na oddział kobiet przyjmują posługę na mocy kontraktu Siostry Miłosierdzia, zawsze, a teraz przyjmują ją od 1. Lipca r. b. także na oddział mężczyzn — przelał na lekarzy oddziałowych bez ważnego powodu i bez upoważnienia Wydziału krajowego, jedynie tylko dlatego, że przyjęci przez niego słudzy mieli być częstokroć na oddziale źle widziani przez prymaryusza, o którym wiedział, iż nawet instrukcją nań nałożonych obowiązków nie spełniał dokładnie.

Przyznać jednak należy, że dyrektor wszelkie uchybienia służby z całą energią i stanowczością karał, czy to oddaniem winnego do c. k. Sądu, czy wydaleniem ze służby, czy nareszcie grzywną. Załączony Alegat C. wykazuje, że w ostatnich ośmiu latach wydano ze służby oddziałowej za różne przewinienia, uchybienia i przestępstwa 55 posługaczy i 39 posługaczek. Z tych 6 odstawiono do c. k. Sądu do ukarania za brutalne obchodzenie się z chorymi. Pięciu zostało rzeczywiście ukaranych aresztem od dwóch dni do trzech miesięcy, a jeden tylko

uwolniony. Oprócz tego ukarano w tym czasie 341 razy dozorców i 78 razy dozorcynie grzywną w łącznej kwocie 294 zł. 70 ct.

Po dokładnem i wszechstronnem zbadaniu aktów śledztwa dyscyplinarnego Rada Wydziału krajowego wydała w dniu 28. Czerwca r. b. L. 11.741 wyrok po myśli §. 45 ustawy służby krajowej, udzielając dyrektorowi Dr. Neusserowi napomnienie na piśmie za zaniebdanie niektórych obowiązków, określonych instrukcją służbową dla dyrektora (§§. 6, 8, 14 i 25) przez to, że już dawniej nie doniósł Wydziałowi krajowemu o zaniedbywaniu obowiązków służbowych przez lekarzy oddziału mężczyzn, że przelał na prymaryusza prawo i obowiązek przyjmowania służby oddziałowej, że wreszcie nie uwiadomił c. k. Prokuratorji Państwa o nie-ludzkiem obejściu się dozorczy ze ś. p. Izydorem hr. Dzieduszyckim zaraz po zejściu.

Prymaryusz Dr. Dobiński otrzymał także napomnienie pisemne za niewypełnienie obowiązków służbowych (§§. 8, 10, 22 instrukcyi dla prymaryuszów), mianowicie za to, że nie brał udziału przy każdym badaniu chorego, że badania były pobieżne, że nie odbywał wizyt wspólnie z sekundaryuszem, że nie spisywał i nie dyktował historii chorób, że się nie troszczył o wykonanie ordynacyi lekarskich, że pacjentów lżył i chłostał. Z powodu zaś, że tak zachowanie się jego w obec chorych i służby w zakładzie, jak i postępowanie pozasłużbowe, spowodowało utratę należnej stanowisku powagi, a w skutek tego dalsze urzędowanie jego w zakładzie stało się niemożliwe, przeniósł Wydział krajowy Dra Dobińskiego w stały stan spoczynku, wymierzając mu na podstawie obowiązujących przepisów należącą się emeryturę.

Sekundaryusza zaś Dra Laškiewicza oddalił Wydział krajowy ze służby na mocy §. 50. 2. ustawy służby krajowej z powodu udowodnionej nieudolności do pełnienia obowiązków lekarza w zakładzie dla obłąkanych, udzielając mu tytułem odprawy półtoraroczną płacę.

Na obie opróżnione posady został rozpisany konkurs z terminem do 31. Lipca r. b.

Wydział krajowy śledząc za przyczynami nieszczęśliwych, a częstych wypadków, jakie się w zakładach dla obłąkanych w ogóle zdarzają, przyszedł do przeświadczenia na podstawie powyżej opisanego śledztwa równie jak na podstawie raportów, które od Wydziałów krajowych tych prowincyj Państwa Austryackiego, w których się zakłady dla obłąkanych znajdują, na żądanie otrzymał — że główne przyczyny złego upatrywać należy, jak w innych zakładach tak też i Kulparkowie, pomijając rodzaj chorób, dla jakich zakłady są przeznaczone, w wadliwym urządzeniu budynku zakładu, w służbie nieodpowiadającej zadaniu i w niedostatecznem nadzorze tejsze służby.

Chcąc więc spełnić uchwałę Wys. Sejmu z dnia 10. Stycznia rb. polecającą Wydziałowi krajowemu, ażeby przystąpił jaknajrychlej do skutecznej naprawy stosunków w zakładzie Kulparkowskim, Wydział krajowy wydał oprócz uwolnienia ze służby lekarzy oddziału męskiego w myśl zasady: „usunąć przyczynę, a usuniesz skutek“ następujące zarządzenia:

1. Aby mieć wiadomość o wszystkim, co się w zakładzie dzieje, wyjaśnił Wydział krajowy rozporządzeniem z 17. Stycznia rb. LW. 2.510, §. 25. instrukcyi dla dyrektora, polecając temuż, ażeby o wszystkich chorych, czy to uszkodzonych w zakładzie, czyli też przywiezionych do zakładu z uszkodzeniami donosił natychmiast nietylko c. k. Prokuratorji Państwa, lecz także Wydziałowi krajowemu. Skutkiem tego doniósł nam dyrektor w roku 1888 do końca Lipca rb. o 27 wypadkach, w których przywieziono do zakładu chorych ze znakami popełnionego na nich gwałtu, tudzież o trzech lekkich uderzeniach chorych przez innego chorego w zakładzie. Z tych doniesiono c. k. Prokuratorji Państwa o 16 wypadkach, które się kwalifikowały do postępowania karnego.

2. Ażeby zapobiedz ucieczkom i wyskakiwaniu chorych z okien zarządził Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 9. Marca rb. LW. 9.305. założenie krat żelaznych także w górnej części okien we wszystkich salach, w których przebywają chorzy niespokojni lub nie-

pewni. Zarządzenie to wydał Wydział krajowy pomimo, że wiadomem jest, iż w zakładach powstałych w ostatnich latach w Anglii, Ameryce, Niemczech i w Austrii zaczynają już nie używać krat do okien, lecz zastępują je szybami z bardzo grubego szkła, a to w celu, ażeby zakładowi odjąć wygląd więzienia i oszczędzić chorym przykrego wrażenia. Są nawet zakłady w Ameryce i w Angli, które nie mają oparkanienia i w których drzwi od sal i zakładu nawet w nocy nie bywają zamykane (system: open door), te jednak rozporządzają bardzo wielką liczbą służby.

3. W celu przekonania się czy budynek zakładu nie przedstawia jakich wadliwości, któreby mogły dać powód do nieszczęść, Wydział krajowy zwołał LW. 6.953 Komisję znawców złożoną z Dra Opolskiego, Dra Sawickiego Edwarda, Dra Neussera, Dra Plucińskiego i Dra Kluczyńskiego, z budowniczego p. Hechbergera, z inżynierów Heppego, Reutta i Birgfelnera, tudzież z inspektora szpitali i szefa Dep. V. Komisya odbyła naradę na miejscu w zakładzie Kulparkowskim dnia 25. Kwietnia 1888 r. i uznała potrzebę wybudowania osobnego pawilonu dla niespokojnych obłąkanych, przekonawszy się, że ubikacje, w których się szalowi obecnie mieszczą, są dla tak wielkiej liczby chorych tej grupy za szczupłe. Ponieważ jednak nie można się spodziewać, iżby tej potrzebie w bliskim czasie stać się mogło zadość, Komisya zaproponowała: przerobienie wychodków zatruwających powietrze tak na oddziałach szalowych jak i w całym zakładzie, tudzież zmiany niektóre w separatkach, nareszcie, adaptację 4 sal ciemnych, aby mogły być użyte na sale dla chorych.

Wydział krajowy nie przedkładał Wys. Sejmowi wniosku o kredyt na budowę nowego pawilonu, ponieważ uznaje sprawę tę za mniej pilną, chociaż bezsprzecznie pożyteczną; przerobienie zaś separatek i wychodków zarządził natychmiast rozporządzeniem z dnia 15. Maja rb. LW. 19.861, a urządzenie czterech sal w głównym budynku odłożył do roku przyszłego i w tym celu wstawia do budżetu zakładu Kulparkowskiego na r. 1889. jako nadzwyczajny wydatek kwotę 2.118 zł.

4. Ażeby odpowiedzieć istotnej potrzebie, tudzież, ażeby pozyskać lepszą, inteligentniejszą, więcej oglądną i wytrwałą służbę oddziałową, w przekonaniu, że oględność w przyjmowaniu, zapewnienie lepszego bytu, tudzież nadzieja niejakiich korzyści na przyszłość, zachęca pilniejszych do pozostania w ciężkiej służbie zakładowej, Wydział krajowy rozporządzeniem z 21. Lutego 1888. r. LW. 6.952, upoważnił Dyrektora: a) do przyjęcia starszego dozorecy na infirmaryę z płacą 15 zł. miesięcznie i wiktem II. klasy, b) do polepszenia wiktury służbie oddziałowej, o tyle, że dostawać mają na śniadanie kawę z bułką, a na wieczór potrawę mięsną zamiast dotychczas podawanego kleiku, c) polecił dyrektorowi, ażeby o każdym nowo-przyjętym posługaczu zasięgnął opinii, czy to policyi czy Starostwa o jego zachowaniu się moralnem, d) ażeby każdy świeżo przyjęty posługacz pobierał praktyczną naukę o swych obowiązkach przez miesiąc, zanim użyty będzie do właściwego pielęgnowania chorych; przez ten czas ma pełnić podrzędne czynności na oddziale.

Nadto uchwalił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek o podwyższenie płacy służbie oddziałowej, o przyznanie jej dodatków pięcioletnich, tudzież o wyznaczenie premii po 10 ₰ w złocie, za dziesięcioletnią nienaganną służbę, jak to w niektórych zakładach za granicą jest z dobrym skutkiem zaprowadzone.

5. Chcąc zapewnić chorym płci męskiej taką samą troskliwą opiekę, jaką mają kobiety, a służbę męską poddać takiemu samemu nadzorowi, jaki jest na oddziale kobiet, przy tem uprzedzając uchwałę, jakaby odesłany do komisji administracyjnej wniosek posła Popiela w Wys. Sejmie bezsprzecznie wywołał, Wydział krajowy zawarł w dniu 20. Marca rb. LW. 11.896 z przewielebną wizytatorką zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Panią Juhel dodatkowy kontrakt, na mocy którego siostry miłosierdzia od dnia 1. Lipca rb. pełnią swe szczytne obowiązki także i na oddziale mężczyzn w zakładzie kulparkowskim.

Na pytanie zawarte w rezolucyi Wys. Sejmu: czy obecna organizacya Zakładu kulparkowskiego jest odpowiednią, daje Wydział krajowy twierdzącą odpowiedź. Organizacya jest taką, jaka istnieje we wszystkich zakładach dla obłąkanych w Austrii, Niemczech i w większej części zakładów za granicą, z wyjątkiem, że nie wszędzie jest powierzony nadzór służby i pielęgnowanie chorych siostrzom miłosierdzia. Organizacya ta zasadza się na tem, że Dyrektor jest zwierzchnikiem wszystkich działów służby zakładowej tak lekarskiej jak administracyjnej i gospodarskiej. Dodanych ma do pomocy lekarzy, rządce, urzędników, siostry miłosierdzia, tudzież służbę oddziałową i domową. Prymarjusze ordynują na swych oddziałach pod osobistą odpowiedzialnością, ale pod kierunkiem i kontrolą dyrektora. Rządca wykonuje zarząd ekonomiczny pod zwierzchnictwem i za wskazówkami dyrektora. Siostry miłosierdzia pielęgnują chorych, przyjmują i nadzorują służbę oraz zajmują się spiżarnią, kuchnią i pralnią pod kontrolą dyrektora.

Że strona lecznicza jest głównem zadaniem dyrektora nie podlega wątpliwości; nie mniej jednak nie może mu być odjęta strona administracyjna, a tem mniej gospodarza, zwłaszcza, że jednym z najważniejszych czynników leczenia obłąkanych jest praca, czy to w polu czy w ogrodzie, czyli też w kuchni, szwalni, pralni lub gdzie indziej, a tylko dyrektor, mający ewidencję we wszystkich działach, może ocenić, który, gdzie i kiedy może być użyty chory do pracy. Zresztą przemawia za tem i ta okoliczność, że dyrektor czynny, pozostający prawie nieustannie w zakładzie potrzebuje odpoczynku i wytchnienia od nateżającej pracy umysłowej z chorymi na oddziałach, a ten znajdzie w zajęciach wymagających więcej ruchu fizycznego na świeżem powietrzu przy gospodarstwie, inaczej musiałby szukać wytchnienia tam, gdzie go szukać nie powinien. Wszystko to przemawia za tem: że wszystkiemi działami służby zakładowej kierować powinien Dyrektor i że dualizmu w zakładzie wprowadzać się nie powinno.

Wobec zarzutów, które na ostatniej sesyi Wysokiego Sejmu, pod wrażeniem oburżającego i ze wszechmiar pożałowania godnego faktu, jaki zaszedł w zakładzie Kulparkowskim, podniesione zostały, a które przypuszczać pozwalały, iż ten nasz zakład krajowy jest najgorszym ze wszystkich zakładów dla obłąkanych w Monarchii, a nawet w Europie, wobec zarzutów które wywołały uchwałę Wysokiego Sejmu na wstępie przytoczoną, poczuwa się Wydział krajowy do obowiązku sprostowania tego, co w tych zarzutach jest mylnego lub przesadnego, a dla przekonania, że zakład Kulparkowski nie stoi na szarym końcu zakładów dla obłąkanych, przedkładamy wykaz porównawczy wyników leczenia w ośmiu największych zakładach Monarchii Austriackiej za rok 1886.

Porównanie ruchu chorych i wyników leczenia:

	Wiedeń w Austrii dolnej	Nieder- hardt w Austrii górnjej	Feldhof w Styryi	Praga	Dobrzan	Kosma- nos	Brno w Morawie	Kul- parków			
	w C z e c h a c h										
Łózek	700	460	355	1.340	1.050	390	510	512			
chorych opuściło zakład	pozostało z r. 1885. .	765	369	739	1.101	648	385	578	465		
	przybyło w r. 1886. .	795	169	379	743	605	74	323	576		
	pielęgnowano . .	1.560	538	1.118	1.844	1.253	459	901	1.041		
	wyleczonych	194	41	79	138	45	5	37	207		
	za rewersem	310	38	79	340	173	16	104	233		
	zmarło . .	191	46	197	324	158	53	135	113		
	razem	695	125	355	802	376	74	276	553		
pozostało 31. grudnia 1886. . .	865	413	763	1.042	877	385	625	488			
%	wyle- czo- nych zmar- łych	względnie	do leczonych . .	12·5	7·6	7·0	7·47	3·5	1·08	4·1	19·9
			do ubyłych . .	27·7	32·8	22·3	17·2	11·9	6·7	13·4	37·4
			do leczonych . .	12·3	8·5	17·8	17·57	12·6	11·54	14·9	10·8
			do ubyłych . .	27·4	36·8	55·5	31·0	42·0	71·6	48·9	20·4
Ilość dni leczenia . .	303.142	143.011	190.022	411.191	271.850	136.779	219.837	174.740			
Ilość pielęgowanych	830	391	520	1.126	744	374	602	478			
%	wyleczonych zmarłych	względnie do pielęgow. dziennie	23·3	10·5	15·1	12·3	6·0	1·3	6·1	43·3	
			23·0	11·8	38·0	28·0	21·3	14·1	22·3	23·6	

Z wykazu tego przekonać się można:

1. że zakład Kulparkowski pod względem ilości pielęgowanych chorych stoi na czwartym miejscu;
2. co do ilości uleczonych na pierwszym miejscu;
3. co do ilości chorych, którzy opuścili zakład nieuleczeni na trzecim miejscu;
4. co do ilości zmarłych w stosunku do ubyłych przedstawia odsetek najkorzystniejszy t. j. najmniejszy;
5. co do procentu śmiertelności względnie do leczonych na drugim miejscu;
6. co do śmiertelności w stosunku do pielęgowanych dziennie (jakkolwiek na tej podstawie nigdzie nie obliczają) Kulparków stoi na trzecim miejscu.

Nie są to więc wyniki, któreby potępić mogły nasz zakład w Kulparkowie.

Stosunek różnych form chorobowych w ośmiu największych zakładach Monarchii także nie przemawia przeciwko naszemu zakładowi.

Z a k ł a d	Ilość leczonych	Na Szaleństwo	%	Zadumę	%	Pomieszenie	%	Ogłupienie	%	Obląkanie z porażeniem	%	Obląkanie z padaczką	%	alkoholizm	%
Ybbs	541	94	17.3	94	17.3	143	26.4	146	27.0	21	3.8	43	7.9	43	7.9
Niederhardt	538	20	3.7	33	6.1	274	50.9	132	24.5	56	10.4	23	4.2	16	3.0
Feldhof	1.118	137	12.2	86	7.6	369	33.0	272	24.3	145	12.8	109	9.7	124	11.0
Praga	1.844	155	8.4	118	6.4	387	20.9	774	40.2	120	6.5	149	8.0	138	7.4
Dobrzany	1.253	58	4.6	63	5.0	436	34.8	382	30.4	146	11.6	112	9.0	56	4.4
Kosmanos	459	5	1.0	29	6.3	56	12.2	220	48.0	87	19.0	59	12.9	40	0.8
Brno	901	119	12.2	240	26.0	210	23.1	225	24.8	59	6.1	48	5.3	7	0.7
Kulparków	1.041	342	32.8	158	15.1	177	17.0	157	15.0	128	12.3	79	7.6	154	14.7

Z wykazu tego widać: 1) że w żadnym z ośmiu powyżej przytoczonych zakładów nie leczono tyle na gwałtowne szaleństwo ile w Kulparkowie. Trzecia część chorych była dotknięta tą formą obląkania, której wynik bywa bardzo często śmiertelny; 2) że dotkniętych chorobą umysłową z porażeniem było także bardzo wielu. W tym względzie stoi Kulparków na trzecim miejscu, a wiadomo, że forma ta dąży w krótkim przeciągu czasu do fatalnego kresu.

Przyczynę tak wielkiej ilości szałowych, wpływającej bezsprzecznie na zwiększenie się śmiertelności w naszym zakładzie, upatruje dyrektor w niedogonie (fuzlu). Wywiady bowiem lekarskie wskazują, że w r. 1886 na 342 chorych na gwałtowne szaleństwo, 92 (a zatem 27 na stu) dostało tej choroby wskutek nadużycia napojów wysokowych. Ponieważ zaś ilość wszystkich obląkanych (z rozmaitemi formami choroby), u których powodem choroby było pijaństwo, wynosiła 154, więc dotkniętych szaleństwem było 60 na stu pijaków oddanych do zakładu. A że w innych krajach Monarchii używanie napojów wysokowych jest równie znaczne, a chorych szałowych w tamtejszych zakładach bywa stosunkowo mniej, więc przypisać to można chyba gorszej rektyfikacji spirytusu w naszym kraju.

Co do śmiertelności w dziale szaleńców gwałtownych Kulparków nie jest wyjątkiem, który by wymagał usprawiedliwienia. W dziale tym umarło 34 czyli 9.9%, wtedy, gdy na wszystkie działy razem przypada 10.8% w stosunku do leczonych. Zresztą wyższy odsetek wykazują

*) W trzech zakładach czeskich alkoholizm wykazano jako osobną formę obląkania, w innych tylko jako przyczynę choroby.

wszystkie inne zakłady. I tak w Brnie na 119 szałowych zmarło 24 tj. 20'1%, w Pradze na 155 szałowych umarło 16 tj. 10'3%, w Dobrzanach na 58 szałowych umarło 6 tj. 10'3%. Z Ybbs i Feldhof nie mamy wykazu.

Podnoszono w Wysokim Sejmie okoliczność, że w roku 1886 opuściło zakład Kulparkowski 31 szaleńców na żądanie ich rodzin, przypisując objaw ten obawie rodzin, aby nie zostawiać drogich im osób tam, „gdzie trzecia część w przeciągu roku ginie.“ Jest to mylne wytłumaczenie tej cyfry, bo takie wydalania na żądanie rodziny za rewersem są ustawą nakazane i praktykują się we wszystkich zakładach, a Kulparków w tym względzie nie jest wyjątkiem. Z Wiedeńskiego zakładu odebrały rodziny w roku 1886 — 165, z Feldhofu 79, z Brna 93, z Dobrzan 164, z Pragi 203, z Niederhardt 38, z Kulparkowa zaś tylko 83, w liczbie tej byli tak samo szałowi jak i z innych kategorii a jeżeli w Kulparkowie nieco więcej opuściło Zakład z grupy szałowych, to dlatego, że grupa ta była stosunkowo większą niż w innych zakładach. Śmiertelność zaś w rubryce szaleńców nie jest „trzecią częścią“ jak w Wysokim Sejmie mylnie twierdzono, lecz niespełna dziesiątą.

Dla porównania przytaczamy nareszcie: że w dwóch latach t. j. w roku 1885 i 1886 wydarzyło się w Zakładzie dla obłąkanych w Wiedniu 14 wypadków nieszczęśliwych, w szczególności: jeden chory powiesił się, trzech udławiło się, sześciu uszkodziło się ciężko przez przypadek, jednego zranił ciężko drugi chory, jeden zmarł nagle w seperatce, a w dwóch wypadkach chorzy zranili ciężko posługaczy; uciekło zaś dwunastu. W jednym roku 1887 w zakładzie Niederhardt w górnej Austrii powiesił się jeden chory, jeden wywichnął sobie ramię, a trzech uciekło, w Klosterneuburgu jeden rozpruł sobie brzuch i poderznął gardło, jedna złamała przedbark a dwoje uciekło, w Feldhof w Styryi jeden strzelił do siebie a 17 uciekło; w Pradze zaszło jedno samobójstwo a dwa ciężkie uszkodzenia chorych przez dozorców, trzech uciekło, w Dobrzanach w Czechach jeden chory zabił się wyskoczywszy z okna, trzech uciekło; w 8miu latach było tam sześć samobójstw; w Brnie na Morawie jeden chory udusił się, pięciu uciekło a jednego dozorca pobił. To są dane urzędowe, które nam Wydziały krajów koronnych w odpowiedzi na nasze zapytania nadesłały. (LW. 17.950, 20.043, 20.940, 21.121 i 23.067 z roku 1888.)

W przekonaniu, że mimo nieszczęśliwych wypadków, jakie się w Kulparkowie wydarzyły i mimo usterek, któreśmy się tam już usunąć starali, ten nasz zakład krajowy nie zajmuje pośledniego miejsca między zakładami dla obłąkanych, w zamiarze zapobieżenia — o ile to leży w ludzkiej mocy — nieszczęściom i brutalnemu obchodzeniu się z chorymi, pragnąc otoczyć obłąkanych jak najobszerniejszą opieką, nareszcie w nadziei przywrócenia naszym zakładom nie zupełnie słusznie zachwianej reputacyi przez naoczne przekonanie się mężów zaufania i nauki, że stosunki w naszych zakładach krajowych nie są gorsze niż w innych zakładach dobrze urządzonych, Wydział krajowy wnosi: Wysoki Sejm raczy zezwolić na utworzenie komisyi ochrony obłąkanych.

Podobne komisye są już oddawna w życie wprowadzone z odmianami wpływającemi z miejscowych stosunków w Anglii pod nazwą: Commissioners in lunacy, i w Belgii pod nazwą la commission permanente d'inspection des établissements d'alienés. — Komisjom tym zawdzięczają pomienione kraje po największej części rozwój swych zakładów dla obłąkanych i ludzkie obchodzenie się z chorymi. Spodziewać się należy, że i u nas taka komisya sprowadzi dodatnie skutki. Zadaniem tej komisyi byłoby: czuwać nad tem, ażeby zdrowych nie zatrzymywano w Zakładzie, ażeby z chorymi obchodzono się zgodnie z nauką i po ludzku, wysłuchać skarg i zażeń chorych, czuwać nad tem, ażeby funkcjonaryusze zakładów dokładnie pełnili swe obowiązki i ażeby służba była doborową, nareszcie mają przedkładać wnioski: czy nie należałoby wprowadzić jakich ulepszeń. — Komisarze mieliby prawo i obowiązek odwiedzać niespodzianie Zakłady kulparkowski i krakowski, gremialnie lub pojedynczo, ile razy uznają to za stosowne

a przynajmniej dwa razy do roku. Z każdych odwiedzin mieliby obowiązek zdać sprawę Wydziałowi krajowemu na piśmie. Do składu komisji proponuje Wydział krajowy oprócz każdego szefa Dep. V. dwóch fachowych lekarzy, oraz dwóch mężów zaufania. Czas urzędowania mianowanych trwać powinien przynajmniej lat trzy.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości zarządzenia Wydziału krajowego wprowadzone w roku bieżącym w życie w celu zapobieżenia nieszczęśliwym wypadkom w Kulparkowie.

2. Sejm wstawia do budżetu zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie na rok 1889

a) w Rub. II. poz. 12. na utrzymanie zwiększonej liczby Sióstr Miłosierdzia — zamiast dotychczas uchwalonej 2 320 zł. — kwotę 4.930 zł.;

b) w Rub. II. poz. 15. dla służby oddziałowej kwotę 19.394 zł. — zamiast dotychczas uchwalonej kwoty 14.960 zł.

c) w Rub. III. poz. 22. na emeryturę dla Dra Dobińskiego kwotę 566 zł. 66 ct.;

d) w Rub. XI. poz. 46. na rekonstrukcję czterech sal jadalnych kwotę 2.118 zł.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu utworzenie komisji ochrony obłąkanych i wydanie dla niej instrukcji.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Lwów dnia 14. Sierpnia 1888.

Marszałek krajowy:

Tarnowski w. r.

Sprawozdawca:

Hoszard w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Alegat A. do sprawozdania LW. kr. 1681/1888.

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umysłowo obłąkanego	Przywieziony do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawiadomił Prokuratorę państw.
1880	1	Goldberger Szeindla. Dementia paralytica. Choroba umysłowa z porażeniem.	Ze szpitala pow. lwow. 18/6 1880.	Złom 4. żebra prawego wrażliwość (5. 6. i 9 złamane jak wykazała sekcya).	Sądowi S. III. 29/6 1880. L. 2746.
1881	2	Bieńkowska Agnieszka. Delirium acut. mamiacale. Szaleństwo gwałtowne.	j. w. 10/4 1881.	Sińce i starcia od skrępow.	j. w. 10/4 1881. L. 1750.
1881	3	Mazurak Justyna. Szał opileczy.	Z Weryny od Bojaniec pow. Żółkiew 7/10 1881.	Liczne sińce po ciele i starcia okrężne na kończynach od skrępow z rozległą flegmoną.	Prokuratorę państw. 8/10 1881. L. 5171.
1881	4	Juni Chaja. Szał gwałtowny.	Ze szpitala pow. lwow. 22/7 1881.	Sińce rozległe po ciele.	j. w. 27/7 1881. L. 3693.
1882	5	Biły Hryń. Zaduma.	Z Podusowa pow. Przemyślany 4/1 1882.	Rana cięta drażąca aż do tchawicy wskutek samobójstwa.	j. w. 4/1 1882. L. 34.
1882	6	Gerczak Magdalena. Szał opileczy.	Ze szpitala pow. lwow. 2/2 1882.	Starcia i sińce, zasinienie i obrzmienie nawałowe kończyn i bolesność szczególnie ręki prawej.	j. w. 3/2 1882. L. 469.
1882	7	Skwaryluk Ilko. Dementia paralytica c. mania.	Z aresztów w Podhajcach 24/2 1882.	Rany, sińce, obrzęki i róża.	j. w. 25/2 1882. L. 926.
1882	8	Szynkorowicz Roman. Zaduma.	Z Bohorodczan 3/3 1882.	Złom żebra.	j. w. 3/3 1882. L. 1040.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało z uszkodzonym
<p>Odezwą z 17/6. 1880. L. 10.955 i 11.044 c. k. Prokuratury państwa odnośny akt urzędowania po myśli §. 152. u. k. odstąpiono. <i>Howorka</i> m. p. Pod 14/8. 1888. L. 5.225 zastanowiono dalsze dochodzenie na zasadzie §. 412 u. k.</p> <p style="text-align: center;"><i>Gertler</i> m. p. c. k. prokurator.</p>	<p>Sekcja dnia 1/7. 1880. wykazała: Zapalenie przewlekłe opony, zapalenie opłucnej, obrzęk płuc, zapalenie nerek, czerwotka i wrzody jelit.</p>
<p>Odezwą z 25/4. 1881. L. 7.470 odnośny akt sądowi powiatowemu w Bóbrce do właściwego urzędowania odstąpiono.</p> <p style="text-align: center;"><i>Howorka</i> m. p.</p>	<p>Sekcja sądowo lekarska z 10/5. 1881. wykazała: Zapalenie przewlekłe opony, zapalenie nerek, ropnica, uwiad ogólny.</p>
<p>11/11. 1881. L. 9.457 odstąpiono c. k. Sądowi powiatowemu w Mostach w kierunku §. 335 u. k.</p>	<p>Wyleczona dnia 5. Września 1882. Zakład opuściła.</p>
<p>22/7. 1881. L. 6.671 odstąpiono tut. c. k. Sądowi pow. m. d. S. III. w kierunku §. 411, 431 u. k. Dochodzenie karne uchwałą z 80/9. 1881. po myśli §. 412 p. k. zastanowiono. Sąd S. III. d. 24/6. 1888.</p> <p style="text-align: center;"><i>Howorka</i> m. p.</p>	<p>Sekcja 8/12. 1881. wykazała: Zapalenie opłucny, gangrena płuca prawego, zwyrodnienie tłuszczowe serca i wątroby, zapalenie nerek.</p>
<p>4/1. 1882. L. 168 bez dochodzenia odłożono (§. 90).</p>	<p>Po zagojeniu rany wyszedł uleczony dnia 17. grudnia 1882.</p>
<p>24/2. 1882. L. 1.996 dochodzenie zastanowiono.</p>	<p>Sekcja sądowa z 21/2. 1882. wykazała obrzęk opon i mózgu, miażdżycę, zapalenie nerek przewlekłe, nieżyt żołądka i jelit, niedokrewność ogólna.</p>
<p>26/2. L. 1.825 odstąpiono tut. c. k. Sądowi S. III. do urzędowania z §. 411. k. k. Odezwą z 14/3. 1882. L. 3.995 odnośny akt c. k. Sądowi pow. w Podhajcach do właściwego załatwienia odstąpiono.</p> <p style="text-align: center;"><i>Howorka</i> m. p.</p>	<p>Sekcja z 1/6. 1882.: Obustronne zapalenie opłucny i płuc, niedomykalność zastawki dwudzielnej, zapalenie nerek, stłuszczenie serca i wątroby, nieżyt żołądka.</p>
<p>7. Marca 1882. L. 1.983 odstąpiono c. k. Prokuratury państwa w Stanisławowie.</p>	<p>Po zagojeniu się żebra wyszedł uleczony dnia 5. sierpnia 1882.</p>

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umysłowo obłąkanego	Przywieziony do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawiadomił Prokuratorę państw.
1882	9	C. k. major Schirschant Konstanty. Paralysis progressiva universalis cum mania (excitatio maniacalis).	Ze szpitala garnizonowego we Lwowie 17/3 1882.	Sińce.	Pr. pań. Expd. 18/8 1882 (doniesiono Dyr. 17/3 1882). L. 1248.
1882	10	Ostaszewski Harasym. Delirium acutum maniacale.	Ze szpitala pow. lwow. 10/4 1882.	Sińce, ranki, guzy, obrzęki, róża od skrępów.	Prokur. pań. 11/4 1882. L. 1521
1882	11	Girtler Adolf. Szaleństwo opilcze.	j. w. 14/6 1882.	Całe ciało sińcami pokryte i obrzęki.	j. w. 14/6 1882. L. 2497.
1882	12	Kindel Marya. Szał opilczy z następowem ogłupieniem porażen.	Z Podwinia pow. Rohatyn 28/6 1882.	Sińce i złom żebra 2. i 3. prawego, wrażliwość i niepr. ruchomość 4. i 5. prawego, które skonstatowano 1/7 1882 po uspokojeniu się chorej.	j. w. 1/7 1882. L. 2734.
1882	13	Schmidt Małanka. Szaleństwo opilcze.	Ze szpitala pow. lwow. 15/7 1882.	Rozległe sińce z podbiegnięciami i starciami od skrępów.	j. w. 15/7 1882. L. 3018.
1882	14	Marszałkiewicz Paulina. Szał gwałtowny.	j. w. 8/9 1882.	Rozległe sińce po całym ciele i starcia.	j. w. 9/9 1882. L. 3948.
1882	15	Potiker Ozyasz. Porażenie postępowe z podnieceniem szalowym.	j. w. 26/10 1882.	Sińce, znaki, obrzęki od sznurów, początki zapalenia płuc.	j. w. 27/10 1882. L. 4766.
1882	16	Szlosek Józef. Szaleństwo gwałtowne.	Z Brzozowa 11/11 1882.	Sińce, znaki, obrzęki, róża od skrępów, gorączkujący.	j. w. 12/11 1882. L. 5024.

Zarządzenie c. k. Prokuratorji państwa lub c. k. Sądów	Co się stało z uszkodzonym
24/3. 1882. L. 2.491—2645 wniosek tutejszego Sędziego śledczego na odstąpienie sprawy władzom wojskowym.	Wzięty do szpitala wojskowego.
27/4. 1882. L. 3.301 wniosek do tut. Sędziego śledczego na odstąpienie przeprowadzonych dochodzeń do Sądu S. III. do urzędowania §. 411 k. k. Odezwą z 9/5. 1882. L. 6.750 odnośny akt Sądowi powiat w Uhnowie do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> LW. 27.172/1888. Wyrokiem c. k. Sądu w Uhnowie z 12/5. 1882. L. 1.193 w myśl §. 411 Maxyma Ostaszewskiego, Wasyla Sternika i Romana Bloka uwolniono.	Sekcyja sądowa z 18/4. 1882. wykazała: Zapalenie chroniczne opony miękkiej mózgu i zapalenie opadowe płuc, stłuszczenie wątroby i serca, zapalenie nerek, zapalenie ropne tkanki podskórnej przedramienia i ręki prawej.
23/6. 1882. L. 5.419 po dochodzeniu sądowem odłożono (§. 90 p. k.).	Wyszedł uleczony d. 24. Czerwca 1882.
19/7. 1882. L. 6.083 odstąpiono dochodzenie c. k. Sądowi obwodowemu w Złoczowie.	Sekcyja z 1/8. 1882. wykazała: Zapalenie opłucny, obrzęk płuc, miażdżycę tętnic, przerost i stłuszczenie serca, zapalenie nerek, niezbyt przewlekły żołądek, niedokrewność ogólna, zapalenie opony twardej, obrzęk i niedokrewność mózgu.
15/7. 1882. L. 6.608 odstąpiono doniesienie c. k. Sąd. S. III. w kierunku §. 411. Uchwałą z 10. Października 1882. L. 17.673 po myśli §. 90. p. k. zastanowiono dochodzenie. <i>Howorka m. p.</i>	Wyszła za rewersem dnia 14. Sierpnia 1882.
24/9. 1882. L. 8.386 dochodzenie odstąpiono tut. c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411. Uchwałą z 8/10. 1882. L. 20.260 zastanowiono po myśli §. 412 p. k. <i>Howorka m. p.</i>	Umarła 14. Grudnia 1885. na raka macicy. Sekcyi nie było.
31/10. 1882. L. 9.854 po dochodzeniu sądowem odłożono (§. 90 p. k.).	Sekcyja sądowa z 29/10. 1882. wykazała: Zapalenie przewlekłe opon mózgowych, zapalenie opadowe płuc, stłuszczenie serca i wątroby, przekrwienie nerek, uwiad ogólny.
26/1. 1883. L. 10.361 po dochodzeniu sądowem wniesiono u tut Sędziego śledczego na odstąpienie sprawy c. k. Sądowi obwod. w Przemyślu.	Sekcyja sądowa z dnia 21/11. wykazała: Zapalenie przewlekłe opony miękkiej, zapalenie opadowe płuc, przekrwienie nerek, dyfterya jelita grubego i prostego, uwiad posocznicy, zapalenie tkanki podskórnej i owrzodzenia posokowate.

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umyślowo obłąkanego	Przywieziono do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawładowił Prokuratorę państ.
1882	17	Brzeziński Józef. Vesania.	Z Horodyszcza pow. Brzeżany 13/12 1882.	Złamanie żebra.	j. w. 14/12 1882. L. 5491.
1882	18	Pałachna Bodnaruk. Szał opilczy.	Ze Skopówki pow. Nadwórna 24/11 1882.	Sińce i starcia od skrępow, złom 10. żebra lewego i wrażliwość 6. żebra lewego.	j. w. 25/11 1882. L. 5223.
1883	19	Maler Taube. Szaleństwo opilcze.	Ze szpitala pow. lwow. 5/1 1883.	Sińce po całym ciele i starcie przyskórka.	j. w. 5/1 1883. L. 56.
1883	20	Muzyka Olena. Szaleństwo gwałtowne.	Z Wila pow. Sokal 13/2 1883.	Sińce po ciele i starcia od skrępowania.	j. w. 14/2 1883. L. 611.
1883	21	Bezroha Dośka. Szaleństwo gwałtowne.	Ze szpitala pow. lwow. 14/1 1882.	Złom 3. żebra lewego, sińce i starcia.	j. w. 17/1 1883. L. 229.
1883	22	Brandes Chaja. Szaleństwo gwałtowne.	Z Tarnopola 17/4 1883.	Rana cięta na czole pra- wie 2 cm. długa, na pod- udziu prawem blizna po- kryta strupem 4 cm. długa, sińce i starcia.	j. w. 18/4 1883. L. 1588.
1883	23	Maranz Feige. Szał gwałtowny.	Ze szpitala w Złoczowie 24/4 1883.	Złom żeber 6, 7, 8 i 9 prawych, rozległe sińce po całym ciele.	j. w. 25/4 1883. L. 1658.
1883	24	Zięba Franciszek. Szaleństwo opilcze.	Z Jarosławia 9/6 1883.	Sińce, ranki i obrzęki od skrępow.	j. w. 10/6 1883. L. 2295.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało z uszkodzonym
20/12. 1882. L. 11.422 dochodzenie sądowe odstąpiono c. k. Sądowi powiatowemu w Rudkach w kierunku §. 411 k. k.	Zmarł dnia 1. Marca 1886. na zapalenie płuc. Sekcyi nie było.
7/1. 1883. L. 10.864/82 dochodzenie odstąpiono c. k. Prokuratury państwa w Stanisławowie.	Umarła dnia 3. Stycznia 1883. na zapalenie jelit i żołądka, ostre i ogólne wyniszczenie sił żywotnych. Sekcyi nie było.
5/1. 1883. L. 240. doniesienie odstąpiono tut. c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. Uchwałą z 4/8. 1883. L. 494 po myśli §. 90. dochodzenie zastanowiono. <i>Howorka m. p.</i>	Pozostaje w zakładzie.
15/2. 1883. L. 1.285 doniesienie odstąpiono j. w. Uchwałą z 4/4. 1883. L. 3.378 załatwiono jak poz. 19. <i>Howorka m. p.</i>	Wyszła wyleczona dnia 1. Czerwca 1883.
18/1. 1883. L. 580 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. Uchwałą z 4/4. 1883. L. 1.334 po myśli §. 90. dochodzenie zastanowiono. <i>Howorka m. p.</i>	Wyszła za rewersem dnia 7. Marca 1883.
19/4. 1883. L. 3.123 doniesienie odstąpiono jak wyżej. Odezwą z 27/7. 1883. L. 7.928 akta tej sprawy c. k. Sądowi pow. karn. w Tarnopolu odstąpiono do urzędowania. <i>Howorka m. p.</i> LW. 26.723/88. Wyrokiem c. k. Sądu w Tarnopolu z 30/8. 1883. L. 4.435 oskarżony Stefan Regent o przekroczenie §. 411. został uwolniony.	Opuściła zakład dnia 27. Czerwca 1883. w myśl §. 25.
30/4. 1883. L. 3.294 dochodzenie odstąpiono c. k. Sądowi obwodowemu w Złoczowie.	Sekcyja sądowa z 27/4. 1883. wykazała: Obrzęk mózgu, zapalenie opłucny, obrzęk płuc, zapalenie oskrzeli, niedomykalność zastawki dwudzielnej i trójdzielnej aorty, miażdżycę tętnic, przerost i otłuszczenie serca, stłuszczenie nerek, złom żeber 6., 7., 8. i 9. prawe, wybroczyna podopłucnowa w okolicy złomu żeber.
11/6. 1883. L. 4.694 odstąpiono tut. c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411. k. k. Odezwą z 18/7. 1883. L. 12.093 odnośny akt Sądowi pow. w Leżajsku do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> LW. 28.526/88. Wyrokiem c. k. Sądu w Leżajsku z 10/12. 1883. L. 5.869 sprawa cielesnego uszkodzenia na mocy §. 90. zaniechaną została.	Wyszedł zdrów dnia 16. Września 1883.

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umyślowo obłąkanego	Przywieziono do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawiadomił Prokuratorę państw.
1883	25	Łopuszańska Marya. Wdowa po księdzu, lat 84. Ogłupienie starcze.	Ze szpitala pow. lwow. 20/6 1883.	Starcia powierzch. i sińce, podatność i ruchomość wzajemna między chrząstką a kością żeber 2. prawego i 3. lewego.	j. w. 20/6 1883. L. 2445.
1883	26	Pawłowska Maryanna. Zaduma czynna.	j. w. 21/6 1883.	Sińce i starcia i podbiegnięcia krwawe, szczególnie na twarzy i głowie.	j. w. 21/6 1883. L. 2454.
1883	27	Genik Mikołaj. Zaduma.	Przybył konający ze szpitala w Kołomyi 30/6 1883.	Złomy 2 żeber.	j. w. 30/6 1883. L. 2603.
1883	28	Peniker Józef. Choroba umysłowa z porażen.	Ze szpitala w Samborze.	Sińce i ranki.	j. w. 26/7 1883.
1883	29	Wierzbicka Paraszka. Dementia paralytica progressiva.	Z Wagnanki pow. Czortków 27/7 1883.	Liczne sińce i starcia po całym ciele.	j. w. 27/7 1883. L. 3141.
1883	30	Dacek Mikołaj. Szał gwałtowny.	Z Kozówki pow. Tarnopol 30/7 1883.	Róża, ranki i obrzęki, sińce od skrępow; gorączkujący.	j. w. 31/7 1883. L. 3204.
1883	31	Mazurak Justyna. Szał gwałtowny opileczy.	Z Bojańca 4/8 1883.	Liczne sińce i starcia po całym ciele.	j. w. 5/8 1883. L. 3294.
1883	32	Nowakowska Wiktorya Zaduma z omamami.	Za szpitala pow. lwow. 26/8 1883.	Złom 3. żebra lewego i sińce.	j. w. 27/8 1883. L. 3656.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało uszkodzonym
<p>21/6. 1883. L. 5.026 doniesienie odstąpiono tut. c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. Uchwałą z 21/7. 1883. L. 12.956 po myśli §. 90. dochodzenie zastanowiono. <i>Howorka m. p.</i></p>	<p>Umarła dnia 26. Lipca 1883. na ostre zapalenie kiszki i ogólne wyniszczenie sił żywotnych. — Sekcyi nie było jako u płacącej.</p>
<p>23/6. 1883. L. 5.044 doniesienie odstąpiono jak wyżej. Odezwa z 21/7. 1883. L. 13.141 odstąpiono c. k. Sądowi powiatowemu w Przemyślanach. LW. 27.179/1883. Wyrokiem c. k. Sądu w Przemyślanach z 4/12. 1883. L. 3.068 Michał Czekański o przekroczenie §. 411. przez pobicie Pawłowskiej uwolniony został.</p>	<p>Sekcyja z 7/10. 1883. wykazała: Zapalenie opłucny. Gruźlica szczytu prawego płuca. Niedomykalność zastawki dwudzielnej. Zapalenie nerek. Nieżyt żołądka i jelit. Niedokrewność ogólna. Uwiąd w wysokim stopniu.</p>
<p>Na wniosek z 10/7, 1883. L. 5.403 odstąpiono dochodzenie tut. c. k. Sądowi. Uchwałą z 16/7. 1883. L. 9.764 c. k. Sądowi obwod. w Kołomyi.</p>	<p>Sekcyja sądowa z 4/7. 1883. Zapalenie płuc. Złamanie żebra 3., 4. i 6. po stronie lewej dawniejsze, 5. i 7. prawego świeże. Ropień podżebrowy z przebiegiem do jamy opłucnej i wyciek opłucnowy obu stronny. Stłuszczenie serca i wątroby. Nieżyt żołądka i jelit przewlekły. Zapalenie nerek, ropienie nerek, uwiąd i niedokrewność ogólna, przekrwienie bierne opon mózgowych i mózgu.</p>
<p>1/8. 1883. L. 6.329. odstąpiono przeprowadzone dochodzenie c. k. Sądowi obwod. w Samborze.</p>	<p>Wydalony dnia 15. Września 1883.</p>
<p>31/8. 1883. L. 6.375 dochodzenie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411. k. k. Uchwałą z 24/9. 1883. L. 19.920 dochodzenie zastanowiono.</p>	<p>Umarła 19. Sierpnia 1883. na porażenie ośrod. nerw. Sekcyi nie było.</p>
<p>16/8. 1883. L. 6.504 odstąpiono dochodzenie c. k. Prokuratury państwa w Tarnopolu.</p>	<p>Sekcyja sądowa 6/8. 1883. Przewlekłe zapalenie opon mózgu. Miażdżycza naczyń. Wodogłowie. Zapalenie opadowe płuca prawego. Stłuszczenie serca. Zapalenie mięsaczowe nerek.</p>
<p>10/8. 1883. L. 6.650. dochodzenie odstąpiono c. k. Sądowi pow. w Mostach w kierunku §. 411 k. k.</p>	<p>Sekcyja sądowa dnia 8. Sierpnia 1883. o godzinie 11. przed południem. Oedema mening.</p>
<p>28/8. 1883. L. 7.311 odstąpiono dochodzenie c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 335 k. k. Uchwałą z 22/11. 1883. L. 19.411 po myśli §. 90. dochodzenie zastanowiono.</p>	<p>Sekcyja 6/11. 1883. Niedokrewność mózgu. Gruźlica obu płuc i nieżyt żołądka. Gruźlica gruczołów kreskowych. Wrzody gruźlicze jelit. Złamanie 3. lewego żebra wygojone.</p>

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umyślowo obłąkanego	Przywieziony do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawiadomił Prokuratorę państw.
1883	33	Maksym Marya. Szaleństwo opiloze.	j. w. 13/9 1883.	Złom 3. żebra lewego i starcia.	j. w. 13/9 1883. L. 3968.
1883	34	Lubiancka Teodora. Padaczka z szaleństwem gwałtownem.	Z Sopranówki pow. Skalat 18/9 1883.	Złom 4. żebra prawego, sińce i starcia od skrępow.	j. w. 18/9 1883. L. 4050.
1883	35	Alexiewicz Piotr. Szał opilczy.	Z Czortkowa 24/9 1883.	Bolesność w okolicy żeber.	j. w. 24/9 1883. L. 4155.
1883	36	Schor Ester. Ogłupienie starcze.	Ze szpitala pow. lwow. 22/11 1883.	Złom 3. żebra prawego, sińce i utraty powierzchni skóry.	j. w. 22/11 1883. L. 5146.
1883	37	Mund Laja. Szaleństwo gwałtowne.	j. w. 28/11 1883.	Skonstatowano wytworzenia kostnicy (callus) 4. żebra lewego.	j. w. 27/12 1883. L. 5687.
1884	38	Załużecka Marya. Ogłupienie umysłowe z porażeniami.	Z Bortników pow. Tłumacz 15/1 1884.	Liczne sińce i starcia od skrępowania.	j. w. 16/1 1884. L. 215.
1884	39	N. N. żydówka Gittla. Ogłupienie umysłu.	Ze szpitala pow. lwow. 13/3 1884.	Liczne zasinienia, ranka 2 cm. dł. zastrupiona na głowie, wrażliwość i zgrubienie 2. i 3. żebra lewego.	j. w. 13/3 1884. L. 1136.
1884	40	Pfeffer Feige. Szaleństwo gwałtowne.	Z Tarnopola 14/4 1884.	Liczne sińce i starcia.	j. w. 15/4 1884. L. 1665.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało z uszkodzonym
18/9. 1883. L. 7.839 dochodzenie zastanowiono.	Wyszła za rewersem d. 24. września 1883.
5/10. 1883. L. 7.982 dochodzenie zastanowiono.	Wyszła z zakładu 29. stycznia 1884. w myśl §. 25.
<p>24/9. 1883. L. 8.198 odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. Odezwą z 10/11. 1883. L. 21.996 odnośny akt Sądowi powiatowemu w Czortkowie do urzędowania odstąpiono.</p> <p><i>Howorka m. p.</i></p> <p>LW. 28.164/88. Wyrokiem c. k. Sądu w Czortkowie z 14/12. 1883. L. 7.463 Jan Malinowski od oskarżenia o przekroczenie §. 411 po myśli §. 259 ust. 2. uwolniony został.</p>	Wyszedł zdrów dnia 6. Listopada 1883.
<p>26/11. 1883. L. 10.222 doniesienie odstąpiono tut. c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. Uchwałą z 2/1. 1884. L. 27.531 po myśli §. 90. dochodzenie zastanowiono. <i>Howorka m. p.</i></p>	Wyszła za rewersem dnia 14. Grudnia 1883.
<p>27/12. 1883. L. 11.468 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. — Uchwałą z 29/1. 1884. L. 29.569 po myśli §. 90. dochodzenie zastanowiono. <i>Howorka m. p.</i></p>	Opuściła zakład dnia 4. Października 1885. w myśl §. 25.
<p>16/1. 1884. L. 584 doniesienie odstąpiono j. w. Uchwałą z 30/1. 1884. L. 1.286 załatwiono j. w. <i>Howorka m. p.</i></p>	Sekcja dnia 19/3. 1884. Niedokrewność i obrzęk płuc. Niedomykalność zastawki. Zapalenie nerek. Uwiad. Wodogłowie. Zapalenie opony miękkiej mózgu.
<p>14/3. 1884. L. 2.460 doniesienie odstąpiono j. w. Uchwałą z 26/3. 1884. L. 5.328 załatwiono j. w.</p>	Pozostaje w zakładzie.
<p>17/4. 1884. L. 3.650 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 335 k. k. — Odezwą z 21/4. 1884. L. 7.540 akt tej sprawy c. k. Sądowi karnemu w Tarnopolu do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i></p> <p>LW. 26.722/1888. Uchwałą z dnia 11/7. 1884. L. 1.010 c. k. Sądu w Tarnopolu dla braku podstawy do przyjęcia czyjejkolwiek winy odłożono.</p>	Opuściła zakład wyleczona 18. Lipca 1884.

Bok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umysłowo obłąkanego	Przywieziono do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawiadomił Prokuratorę państw.
1884	41	Baumwurzel Ryfka. Ogłupienie umysłowe.	Z Brzozy król. pow. Łańcut 6/5 1884.	Złom 3. żebra lewego.	j. w. 7/5 1884. L. 2037.
1884	42	Wojciechów vel Bednarz Władysław. Zaduma.	Z Bursztyna 27/5 1884.	Ranki na głowie.	j. w. 31/5 1884. L. 2534.
1884	43	Zankowa Katarzyna. 70 lat. Ogłupienie umysłu starcze.	Z Podgórskiej woli p. Tarnów 25/5 1884.	Zluzowanie starej kostnicy (callus) 2. i 4. żebra lewego i starcia.	j. w. 26/5 1884. L. 2411.
1884	44	Krajewska Ksenka. Pomieszenie umysłu.	Ze szpitala pow. lwow. 29/5 1884.	Dwie ranki na głowie i roz- zległe sińce po ciele.	j. w. 29/5 1884. L. 2514.
1884	45	Sawałaga Anna. Szał gwałtowny.	j. w. 10/5 1884.	Z sińcami, starciami i gu- zami na żebrach 21/5 1884. po uspokojeniu się chorej skonstatowano chrupotanie na żebrze 3. prawem, a chora podaje, że ją żydówka, za którą podaje raz chorą Iwaniuk, drugi raz Doma- radzką, popchnęła i ude- rzyła ją w wychodku.	j. w. 21/5 1884. L. 2338.
1884	46	Haski Józef. Ogłupienie umysłu i po- rażenie.	j. w. 5/6 1884.	Złamanie 4. żebra.	j. w. 26/6 1884. L. 3076.
1884	47	Mańkowski Michał. Zaduma.	j. w. 26/6 1884.	Rozzległe sińce.	j. w. 26/6 1884. L. 3071.
1884	48	Misiewicz Jan. Szaleństwo gwałtowne.	Ze Staromieścia pow. Rzeszów 30/6 1884.	Złom 3 żeber.	j. w. 1/7 1884. L. 3165.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało z uszkodzonym
23/5. 1884. L. 4377 dochodzenie zastanowiono.	Wyszła dnia 16. Września 1884. w myśl §. 25.
1/6. 1884. L. 5.189 odstąpiono c. k. Prokuratury państwa w Złoczowie.	Wyszedł za rewersem 22. Sierpnia 1884.
31/5. 1885. L. 4.974 dochodzenie zastanowiono.	Sekcyja z 14/6. 1884. wykazała: Obrzęk opon mózgowych i mózgu. Obrzęk płuca lewego. Ślady zapalenia osierdzia. Niedomykalność i miażdżycza zastawek. Nieżyt żołądka i jelit. Niedokrewność ogólna. Kostniny niekształcone żebra 2. i 4. lewego.
29/5. 1884. L. 5.074 dochodzenie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. — Uchwałą z 10/6. 1884. L. 10.550 dochodzenie po myśli §. 90. p. k. uchylono. <i>Howorka m. p.</i>	Wyszła dnia 28. Listopada 1884. w myśl §. 25.
6/6. 1884. L. 4.850 dochodzenie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. — Uchwałą z 30/8. 1884. L. 12.854 po myśli §. 412 p. k. dochodzenie zastanowiono. <i>Howorka m. p.</i>	Wyszła za rewersem dnia 2. Czerwca 1884.
27/7. 1884. L. 6.051 dochodzenie zastanowiono.	Sekcyja sądowa dnia 28/6. 1884. Przekrwienie mózgu. Obrzęk i zanik mózgu. Złamanie 2., 3. i 5. żebra prawego i dwukrotne 4. żebra prawego. Zapalenie opłucnej zastarzałe. Zapalenie opadowe obustronne płuc. Niedomykalność zastawki dwudzielnej. Zapalenie nerek. Opuchlina ogólna.
27/6 1884. L. 6.072 odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. Uchwałą z 30/8. 1884. L. 12.987 po myśli §. 90. p. k. dochodzenie zastanowiono.	Wyszedł w stanie polepszonym dnia 15. Lipca 1884.
2/7. 1884. L. 6.301 odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 335 k. k. Odezwą z 29/9. 1884. L. 13.374 odnośny akt Sądowi pow. w Leżajsku do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> LW. 30.115/88. Rezolucją c. k. Sądu w Rzeszowie 23/2. 1885. L. 5.754 wstrzymane zostało dalsze dochodzenie aż do wykrycia sprawcy po myśli §. 412.	Wyszedł uleczony dnia 22. września 1884.

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umyślowo obłąkanego	Przywieziony do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawiadomił Prokuratorę państw.
1884	49	Wachowicz Jan. Szaleństwo gwałtowne.	Ze szpitala pow. lwow. 17/9 1884.	Złom przedramienia.	j. w. 17/9 1884. L. 4775.
1884	50	Gottlieb Jakób. Szał gwałtowny z porażeniami.	Z Kut 28/10 1884.	Złom 5 żeber.	j. w. 20/10 1884. L. 5488.
1884	51	Mańczuk Marya. Szaleństwo gwałtowne. Patrz poz. 62.	Ze szpitala pow. lwow. 1/12 1884	Rozległe sińce i starcia po całym ciele.	j. w. 1/12 1884. L. 6119.
1885	52	Seredczuk Iwan. Szaleństwo opilecze	Ze szpitala w Kołomyi 9/1 1885.	Złom 2 żeber.	j. w. 10/1 1885. L. 159.
1885	53	Pełepok Tymofj. Szaleństwo opilecze.	Z Banili Czerniowce 24/1 1885.	Sińce.	j. w. 26/1 1885. L. 358.
1885	54	Rares Zygmunt. Ogłupienie umysłu z porażeniami w stanie podniecenia.	Z Czerniowiec 18/3 1885.	Złom 3 żeber mógł powstać przy przewozie chorego.	j. w. 1/4 1885. L. 1534.
1885	55	Liwińska Serafina. Szał opileczy.	Ze Szczurowic pow. Brody 24/4 1885.	Sińce i starcia na nosie i policzkach.	j. w. 25/4 1885. L. 2040.
1885	56	Zeisel Berisch. Ogłupienie umysłu, porażenie.	Z Bortkowa pow. Złoczów 26/4 1885.	Złamanie 1 żebra.	j. w. 27/4 1885. L. 2071.
1885	57	Topolski Jędrzej. 75 lat. Ogłupienie umysłu starcze.	Z domu ubogich we Lwowie 27/5 1885.	Stłuczenie klatki piersiowej wskutek wyskoku z okna domu ubogich.	j. w. 28/5 1885. L. 2798.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało z uszkodzonym
24/10. 1884. L. 8.898 dochodzenie zastanowiono.	Wyszedł wyleczony dnia 3. Grudnia 1884.
15/11. 1884. L. 10.564 dochodzenie zastanowiono.	Umarł na zapalenie opon mózgowych dnia 25. Listopada 1884. Sekcyi nie było.
3/12. 1884. L. 11.769 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. — Uchwałą z 19/12. 1884. 25.353 dochodzenie zastanowiono po myśli §. 412 p. k. <i>Howorka m. p.</i>	Wyszła dnia 26. Czerwca 1887. w myśl §. 25.
30/1. 1885. L. 475. odstąpiono dochodzenie c. k. Sądowi obwodowemu w Kołomyi.	Wyszedł wyleczony 19. Marca 1885.
27/1. 1885. L. 1.042 odstąpiono dochodzenie c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. — Odezwą z 17/2. 1885. L. 2.051 odstąpiono odnośny akt c. k. Sądowi w Wyżnicy na Bukowinie do właściwego załatwienia. <i>Howorka m. p.</i> LW. 29.467 1888. Wyrokiem c. k. Sądu w Wyżnicy z 14/3. 1885. L. 763 Dmytro Kutasz o cielesne uszkodzenie Pelepeka po myśli §. 411 został uwolniony.	W stanie polepszonym opuścił Zakład dnia 27. Maja 1886.
10/4. 1885. L. 3.545 dochodzenie zastanowiono.	Umarł 11. Kwietnia 1885. Sekcyi nie było jako u płacącego. Zmarł na zapalenie płuc i ostre zapalenie jelit i żołądka.
17/5. 1885. L. 4.348 dochodzenie odstąpiono c. k. Sądowi Sekcyi III. w kierunku §. 411 k. k. Uchwałą z 30/12. 1885. L. 10.180 dochodzenie zastanowiono po myśli §. 412 p. k. <i>Howorka m. p.</i>	Umarła 12. Maja 1885. Sekcyja sądowa 15. Maja 1885. wykazała obrzęk mózgu.
5/5. 1885. L. 4.400 dochodzenie zastanowiono.	Opuścił Zakład jako nieuleczalny d. 11. Czerwca 1885.
31/5. 1885. L. 5.497 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 335 k. k. — Wyrokiem tut. z 11/9. 1885. L. 11.191 Jana Nowaka od oskarżenia o przekroczenie z §. 335 po myśli §. 259 2. p. k. uwolniono. <i>Howorka m. p.</i>	Sekcyja 8. Marca 1885. Zapalenie opon miękkich mózgu przewlekłe.

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umysłowo obłąkanego	Przywieziono do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawładowił Prokuratorę państw.
1885	58	Ambrosiewicz Stanisław. Ogłupienie umysłu z porażeniami.	Ze szpitala w Sanoku 29/5 1885.	Rozliczne sińce.	j. w. 5/6 1885. L. 2964.
1885	59	Dumański Dyonizy. Szaleństwo gwałtowne.	Z Tarnopola 11/7 1885.	Sińce i starcia skóry od skrepów.	j. w. 13/7 1885. L. 3982.
1885	60	Kubrak Jan. Ogłupienie umysłu z porażeniami.	Z aresztów miejskich we Lwowie 26/7 1885.	Złom 2 żeber.	j. w. 1/8 1885. L. 4343.
1885	61	Tuziak Ewa. 66 lat. Ogłupienie umysłu starcze.	Z Janowa pow. Gródek 26/7 1885.	Sińce i starcia, wrażliwość i nieprawidłowość ruchów w miejscu chrząstkozrostu 5. i 6. po stronie prawej.	j. w. 27/7 1885. L. 4256.
1884	62	Chyla Magdalena. 60 lat. Ogłupienie umysłu starcze.	Ze szpitala św. Łazarza w Krakowie 26/7 1884.	Rozległe zasinienia z ciastowatym obrzmieniem całej okolicy skroni prawej i powieki oka prawego.	j. w. 26/7 1884. L. 3741.
1885	63	Makarczuk Jewdocha. Ogłupienie umysłu porażenne.	Ze szpitala w Kołomyi 26/7 1885.	Podbiegnięcia krwawe białka prawego, sińce na całym ciele, złom kości piszczelowej lewej.	j. w. 27/7 1885. L. 4256.
1885	64	Szymański Józef. Ogłupienie umysłu porażenne.	Czupernosów p. Przemyślany 11/8 1885.	Rana czaszki.	j. w. 12/8 1885. L. 4641.
1885	65	Jaremczuk Piotr. Szaleństwo gwałtowne.	Zaszkowice pow. Gródek 20/10 1885.	Sińce na twarzy.	j. w. 20/10 1885. L. 6150.
1885	66	Mandziuk Laura. Szał opileczy.	Z Kozłowa pow. Kamionka 2/11 1885.	Sińce rozlane po ciele, złom 7. żebra i wrażliwość 6.	j. w. 2/11 1885. L. 6364.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało z uszkodzonym
9/6. 1885. L. 5.751 dochodzenie zastanowiono.	Sekcja sądowa 7. Czerwca 1885. Zapalenie opon mózgu; przekrwawienie płuc opadowe. Stłuszczenie serca, wątroby i nerek.
14/7. 1885. L. 7.281 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. — Wyrokiem tut. z 29/12. 1885. L. 15.055 Macieja Czarneckiego i Jana Witoszyńskiego od oskarżenia o przekroczenie z §. 411 po myśli §. 259 2 p. k. uwolniono. <i>Howorka</i> m. p.	Wydalony w stanie polepszonym d. 7. Czerwca 1886.
12/8. 1885. L. 7.979 doniesienie odłożono.	Umarł 1. Sierpnia 1885. Sekcja 3. Sierpnia 1885. Złamanie żebra 3. i 4. prawego. Złamanie zastarzałe i zagojone żebra 7. i 8. prawego, również 5., 6. i 7. lewego. Zapalenie opłucnej obustronne. Przekrwienie, obrzęk i rozedma obu płuc. Niedomykalność zastawki dwudzielnej, trójdzielnej i półksiężycowych. Uwiad. Nowotwór na podstawie czaszki. Miażdżyca naczyń oponowych i mózgu.
12/8. 1885. L. 7.805 doniesienie odłożono.	Zmarła 2. Sierpnia 1885. Sekcja 5. Sierpnia 1885. wykazała: Miażdżyca tętnic. Zapalenie opłucnej zastarzałe. Złamanie żebra 5. i 6. prawego. Obrzęk płuc. Zapalenie nerek. Nieżyt żołądka i ostre zapalenie jelit. Uwiad starczy.
8/8. 1884. L. 7.411 dochodzenie zastanowiono.	Sekcja sądowa z 4. Sierpnia 1884. Wodogłowie. Obrzęk opon mózgowych i mózgu zanikającego, przekrwawienie opadowe płuc. Zanik śledziony. Stłuszczenie nerek. Niedokrewność ogólna. Uwiad.
12/8. 1885. L. 7.805 doniesienie odłożono.	Wyszła dnia 23. Kwietnia 1886. w myśl §. 25.
14/8. 1885. L. 8.344 doniesienie odstąpiono c. k. Prokuratury państwa w Brzeżanach.	Wydalony z Zakładu z zagojoną raną dnia 10. Października 1885.
30/10. 1885. L. 11.182 dochodzenie odstąpiono c. k. Sądowi w Gródku w kierunku §. 411 k. k.	Wyszedł wyleczony 30. Października 1885.
15/12. L. 11.682 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi w Kamionce.	Wyszła wyleczona dnia 20. Listopada 1886.

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umysłowo obłąkanego	Przywieziono do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawładowił Prokuratorę państw.
1885	67	Żyła Daniel. 61 lat. Ogłupienie umysłu z porażeniami.	Z Lubienia pow. Gródek 26/11 1885.	Liczne sińce na piersiach.	j. w. 27/11 1885. L. 6782.
1886	68	Blicharski Wojciech. Szał opilczy.	Z Zadwórze p. Przemysły 26/2 1886.	Rana głowy.	j. w. 19/5 1886. L. 2752.
1886	69	Mandel Elka. Szał gwałtowny.	Z Turza pow. Brody 2/3 1886.	Liczne sińce, kontuzya kończyny dolnej lewej.	j. w. 3/3 1886. L. 1198.
1886	70	Kuryk Dośka. Szalenstwo gwałtowne.	Brzozdowce pow. Bóbrka 20/3 1886.	Nieznaczone sińce, złom 3 żeber po stronie prawej i lewej, zagięcie pod kątem 2. żebra prawego.	j. w. 22/3 1886. L. 1625.
1886	71	Horbacz Naścia. Szał opilczy.	Dzibułki pow. Żółkiew 4/4 1886.	Liczne sińce i starcia. Złom 4. i 5. prawego i 2. 4. i 5. lewych żeber.	j. w. 5/4 1886. L. 1902.
1886	72	Lipiński Michał. Szał opilczy.	Ze szpitala powszechnego lwowskiego 15/4 1886.	Liczne sińce.	j. w. 15/4 1886. L. 2128.
1886	73	Łaptaszyński Franciszek. Ogłupienie umysłu z porażeniem.	Z Lanarówki pow. Kamionka Strumił. 30/4 1886.	Rozległe sińce.	j. w. 1/5 1886. L. 2409.
1886	74	Mazepa Ewa. Ogłupienie porażenne.	Ze szpitala pow. lwow. 18/5 1886.	Liczne sińce po całym ciele.	j. w. 18/5 1886. L. 2727.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało uszkodzonym
28/11. 1885. L. 12.662 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. Uchwałą z 7/3. 1886. L. 493 dochodzenie po myśli §. 90. p. k. uchylono. <i>Howorka m. p.</i>	Sekcja sądowa 23. Grudnia 1885. Zapalenie płuc i opłucnej obustronne.
20/5. 1886. L. 4.762 jak wyżej. — Odezwą z 25/6. 1886. L. 9.764 odnośny akt Sądowi pow. w Glinianach do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> LW. 27.331/88. Sprawa cielesnego uszkodzenia Blicharskiego przez niewiadomą osobę uchwałą c. k. Sądu w Glinianach 30/6. 1886. L. 2.324 została uchyloną.	Wyszedł uleczony dnia 8. Lipca 1886.
27/3. 1886. L. 2.180 dochodzenie zastanowiono.	Sekcja sądowa 11. Marca 1886. wykazała: Różę wędrującą u położnicy.
8/5. 1886. L. 2.823 dochodzenie zastanowiono.	Wyszła za rewersem dnia 22. Maja 1886.
21/6. 1886. L. 3.327 dochodzenie zastanowiono.	Sekcja sądowa 13. Kwietnia 1886. wykazała: Obrzęk mózgu i zapalenie płuc.
16/4. 1886. L. 3.664 dochodzenie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. — Uchwałą z 24/4. 1886. L. 7.346 dochodzenie po myśli §. 90. p. k. uchylono. <i>Howorka m. p.</i>	Wyszedł wyleczony dnia 26. Maja 1886.
2/5. 1886. L. 4148. odstąpiono dochodzenie c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. — Odezwą z 15/5. 1886 L. 8365 odnośny akt Sądowi w Busku do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> Lw. 27.585/88. Wyrokiem c. k. Sądu w Busku 3/7. 1886. — L. 2259 dochodzenie zastanowiono w myśl §. 452, 2. p. k.	Wydalony jako nieuleczalny 23/6 1886.
19/5. 1886. L. 4716 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. — Odezwą z 18/6 1886 L. 9663 odstąpiono akt Sądowi w Gródku do właściwego urzędowania. <i>Howorka m. p.</i> Lw. 26.710/88 Wyrokiem c. k. Sądu w Gródku 1/7. 1886. — L. 3309 mąż Iwan Mazepa w myśl §. 259 l. 3 od oskarżenia uwolniony został.	Wyszła dnia 22/8 1886 w myśl §. 25.

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umysłowo obłąkanego	Przywieziony do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawiadomił Prokuratorę państw.
1886	75	Walkowicz Anna. Szaleństwo gwałtowne.	Z Tarnowa 26/5 1886.	Sińce i starcia od skrępow.	j. w. 27/5 1886. L. 2895.
1886	76	Buczko Eufrozyna. Ogłupienie starcze.	Ze szpitala przemyskiego 24/6 1886.	Sińce, dwie rany klute w okolicy łuku żebrow. lew. drażące w głąb 4 cm. które sobie zadała w przestępie obłądu samobójczego.	j. w. 25/6 1886. L. 3421.
1886	77	Budyński Wincenty. Szał opileczy.	Oporzec, Stryj 28/7 1886.	Guzowate stłuczenie z obrzękiem czaszki.	j. w. 29/7 1886. L. 4197.
1886	78	Kocourek August Szał opileczy.	Ze szpitala we Lwowie 1/8 1886.	Ranka czaszki.	j. w. 1/8 1886 L. 4275.
1886	79	Seidler Chaja. Szał okresowy.	Ze szpitala w Tarnopolu 12/9 1886.	Liczne sińce, złom kości łokciowej lewej i 5. żebra lewego.	j. w. 13/9 1886. L. 5046.
1886	80	Szturm Rachela. Ogłupienie starcze.	Ze szpitala pow. lwow. 13/11 1886.	Ranka cięta zastrupiona na grzbiecie nosa i 2 ranki na przedram. lewym, sińce i starcia, wrażliwość i nieprawidłowa ruchomość i zgrubienie żeber 2., 3., 4. lewych.	j. w. 13/11 1886. L. 6093.
1886	81	Filipowicz Michał. Ogłupienie umysłu porażenne.	Z Bełza 14/11 1886.	Rozległe sińce po całym ciele.	j. w. 15/11 1886. L. 6100.
1886	82	Podgórska Wincenta Pomięszanie zmysłów.	Z Tyśmienicy pow. Tłumacz 3/12 1886.	Liczne sińce po ciele, starcia od skrępow, złam 3. 4. żebra lewego.	j. w. 4/12 1886. L. 6430.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało z uszkodzonym
31/5. 1886. L. 5024 dochodzenie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. Uchwałą z 6/6 1886 L. 10.331 w myśl §. 90 dochodzenie zastanowiono.	Sekcja sądowo-lekarska 29 Maja 1886 wykazała obrzęk błon mózgowych i mózgu tudzież ostry obrzęk płuc.
27/6. 1886. L. 6106 doniesienie odłożono.	Wyszła za rewersem dnia 18 Sierpnia 1886.
18/10. 1886. L. 7312 dochodzenie zastanowiono.	Sekcja sądowa 12 Sierpnia 1886 wykazała obrzęk płuc, zapalenie płuc zrazikowe, niedomykalność zastawki dwudzielnej i półksiężycowej tętnicy głównej, stłuszczenie serca i nerek. Rana na głowie ze zapaleniem tkanki podskórnej z następową posocznicą.
3/8. 1886. L. 7477 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. — Dochodzenie po myśli §. 90 p. k. uchwałą z 15/10. 1886 L. 15.977 uchylono. <i>Howorka m. p.</i>	Wyszedł wyleczony 10 Sierpnia 1886.
17/9. 1886. L. 8885 dochodzenie odstąpiono c. k. Sądowi obwodowemu w Tarnopolu.	Wyszła wyleczona 28 Listopada 1886.
28/12. 1886 L. 11.175 dochodzenie zastanowiono.	Wyszła dnia 9 Grudnia 1886 w myśl §. 25.
16/11. 1886 L. 11.301 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411 k. k. — Odezwą z 5/12 1886 L. 24.133 odnośny akt Sądowi w Belzie do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> Lw. 27.586/88. Wyrokiem c. k. Sądu w Belzie z 10/2 1887. L. 3840 za pobicie Filipowicza został zasądzony Antoni Malawski na karę 8 dni aresztu i na zwrot kosztów postępowania karnego.	Opuścił zakład dnia 13 Stycznia 1887 za rewersem.
7/1. 1887. L. 11.991/86 dochodzenie odstąpiono c. k. Sądowi w Tyśmienicy w kierunku §. 413 do 419 k. k.	Pozostaje w zakładzie.

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umyślowo obłąkanego	Przywieziono do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawiadomił Prokuratorę państw.
1887	83	Dawidmann Abraham. Szalenstwo gwałtowne.	Z Uherca pow. Rudki 31/1 1887.	Rozległe sińce.	j. w. 2/2 1887. L. 481.
1887	84	Prudens Dośka. Szalenstwo gwałtowne.	Z Brzozdowca pow. Bóbrka 23/4 1887.	Sińce i starcia po całym ciele i starcia od skrępow na kończynach.	j. w. 23/4 1887. L. 1895.
1887	85	Henzel Franciszek. Ogłupienie umysłu z porażeniami.	Ze szpitala pow. lwow. 26/4 1887.	Złom żebra.	j. w. 26/4 1887. L. 1978.
1887	86	Wiedeń Franciszek. Szał opileczy.	Ze Lwowa 7/4 1887.	Złom kości sprychowej.	j. w. 16/4 1887. L. 1751.
1887	87	Brudan Katarzyna Szał opileczy.	Z Wierzbowa pow. Brzeżany 11/5 1887.	Sińce i starcia po ciele, odleżyny nad kością krzyżową i ogonową.	j. w. 12/5 1887. L. 2188.
1887	88	Zachardeczuk Eufrozyna. Szalenstwo gwałtowne.	Z Sławity p. Przemysły 11/5 1887.	Sińce na całym ciele, starcia bliznowate, smugi od skrępow, wrażliwość i podatność żeber 4, 5, 6, lewych.	j. w. 12/5 1887. L. 2200.
1887	89	Andrusiów Donia. Zaduma z jądłowstrętem i popędem do samobójstwa.	Z Bratkowy p. Stanisławów 23/5 1887.	Sińce i starcia po całym ciele, żebra 3 i 4 prawe nieprawidł. podatne bez chrupotania.	j. w. 24/5 1887. L. 2444.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało z uszkodzonym
<p>2/2 1887. L. 1047 odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 411. k. k. — Odezwą z 15/2 1887 L. 2300 odnośny akt Sądowi w Rudkach do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> Lw. 27.724/88. Uchwałą c. k. Sądu w Rudkach z 26/4 1887 L. 511 sprawa cieles. uszkod. po myśli §. 90 uchyloną została.</p>	<p>Sekcyja z 23 Lutego 1887 wykazała zapalenie płucnej zastawki, niedomykalność zastawki dwó- i trójdzielnej i półksiężycowej, miażdżycę tętnicy głównej, niezbyt pęcherza, zapalenie nerek, uwiad, zapalenie opon mózgu.</p>
<p>24/4 1887. L. 3524 doniesienie odstąpiono jak wyżej. — Odezwą z 2/5 1887 L. 7404 akt odnośny Sądowi w Chodorowie do załatwienia odstąpiono. — Lw. 27.173/88 Wyrokiem c. k. Sądu w Chodorowie z 24/5 1887 L. 2027 na mocy §. 259 ust. 3. Art. 067 wyrokiem uwalniającym załatwioną została.</p>	<p>Wyszła dnia 18 Września 1887 w myśl §. 25.</p>
<p>21/6 1887. L. 3618 dochodzenie zastanowiono.</p>	<p>Sekcyi nie było. Zapalenie błon mózgowych, odleżyny zgorzelinowe na znacznej powierzchni skóry, a w następstwie tegoż ropnica.</p>
<p>19/4 1887. L. 3384 doniesienie odstąpiono c. k. Prokuratury Państwa w Złoczowie.</p>	<p>Wyszedł uleczony dnia 3 Maja 1887.</p>
<p>13/5 1887. L. 4145 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 335 k. k. — Odezwą z 26/5 1887 L. 8694 odnośny akt Sądowi w Brzeżanach do załatwienia odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> Lw. 27.725/88. Wyrokiem c. k. Sądu w Brzeżanach na mocy §. 452 l. 2 dochodzenie zastanowione zostało.</p>	<p>Sekcyja z 19 Lipca 1887 wykazała obrzęk opony miękkiej, obrzęk i przekrwienie płuc, uwiad.</p>
<p>13/5 1887. L. 4144 doniesienie odstąpiono jak wyżej. — Odezwą z 26/5 1887 L. 8695 odnośny akt Sądowi w Glinianach do załatwienia odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> Lw. 27.330/88. Wyrokiem c. k. Sądu w Glinianach z 28/9 1887. L. 1794 Fedko Wasylów za przekroczenie §. 411 skazany na 3 dni aresztu i poniesienie kosztów sądowych.</p>	<p>Wyszła za rewersem dnia 19 Czerwca 1887.</p>
<p>25/5 1887. L. 4563 doniesienie odstąpiono jak wyżej. — Odezwą z 23/7 1887 L. 13.525 odnośny akt c. k. Sądowi w Tyśmienicy do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i></p>	<p>Sekcyja 23 Grudnia 1887 wykazała: Gruźlica płuc, niedomykalność zastawki dwudzielnej, miażdżycę tętnicy głównej, niezbyt przewlekły jelit, uwiad, ogólna niedokrewność.</p>

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umyślowo obłąkanego	Przywieziony do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawiadomił Prokuratorę państw.
1887	90	Padewski Piotr. Zaduma.	Z Tyśmienicy 10/6 1887.	Złom kości łokciowej.	j. w. 11/6 1887. L. 2890.
1887	91	Żurba Anna. Pomieszanie zmysłów.	Z Bołożynowa pow. Złoczów 27/6 1887.	Obrzmienie i zasinienie twarzy, sińce po ciele, starcia od skrępow. Złom 2. żebra lewego.	j. w. 28/6 1887. L. 3254.
1887	92	Haruk Hawryło Szaleństwo gwałtowne.	Ze szpitala w Kołomyi.	Złom 3 żeber.	j. w. 10/7 1887. L. 3530.
1887	93	Kocimowski Józef. Zaduma.	Ze szpitala w Jaśle 25/7 1887.	Złamanie żebra.	j. w. 28/7 1887. L. 3907.
1887	94	Świerżawski Władysław. Ogłupienie umysłu porażenne w stanie podniecenia.	Ze szpitala pow. lwow. 26/7 1887.	Rany na czaszce i mosznach. Złom 3 żeber.	j. w. exp. 8/8 1887. L. 4126.
1887	95	Kissel Jan. Zaduma z popędem do samobójstwa.	Ze Lwowa 6/9 1887.	Rzekomo złom żebra, wskutek upadku z pociągu.	j. w. 7/9 1887. L. 4749.
1887	96	Jakowyn Marunia. Zaduma.	Z Podłęża pow. Stanisławów 18/10 1887.	Sińce i starcia owrzodzone i częściowo zastrupiałe od skrępow.	j. w. 19/10 1887. L. 5489.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało z uszkodzonym
<p>11/6 1887. L. 5208 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. jak wyżej. — Odezwą z 30/6 1887 L. 11.066 odnośny akt Sądowi w Tyśmienicy do do urzęd. odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> Lw. 30.467/88. Wyrokiem c. k. Sądu w Tyśmienicy z 9/8 1887 L. 2045 obwiniony policjant Kornel Korczyński z §. 335 od oskarżenia uwolniony został.</p>	<p>Wyszedł uleczony dnia 18 Lipca 1887.</p>
<p>30/6 1887. L. 5886 doniesienie odstąpiono jak wyżej. — Odezwą z 10/7 1887. L. 12.294 odnośny akt c. k. Sądowi w Olesku do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i></p>	<p>Pozostaje w zakładzie.</p>
<p>11/7 1887. L. 6267 doniesienie odstąpiono jak wyżej. — Odezwą z 24/7 1887 L. 13.138 odnośny akt c. k. Sądowi w Kossowie do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> Lw. 28.978/88. Dochodzenie w myśl §. 412 uchwałą c. k. Sądu w Kołomyi zastanowione zostało.</p>	<p>Sekcyja dnia 7 Sierpnia 1887 wykazała: Zapalenie płuc opadowe, zapalenie osierdzia surowicze, niedomykalność zastawki dwu i trójdzielnej i półksiężycowej tętnicy głównej. Tętniak tętnicy głównej i miażdżycy tejże, zapalenie nerek, uwiąd, niedokrewność, złom żebra 5-go lewego.</p>
<p>25/3. 1887. L. 6.937 dochodzenie zastanowiono.</p>	<p>Wyszedł uleczony 27. Września 1877.</p>
<p>16/9. 1887. L. 7.332 dochodzenie zastanowiono.</p>	<p>Zmarł 24. Sierpnia 1887. na zapalenie płuc, nerek, wadę serca, dysenterję i rozmiękczenie mózgu. Złomy zagojone.</p>
<p>10/9. 1887. L. 8.580 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 335 k. k. — Odezwą z 25.9. 1887. L. 17.305 Sądowi w Wojniczu odnośny akt do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> LW. 27.174/88. Sprawa cielesnego uszkodzenia Jana Kissel z powodu nieodszukania Emilii Gawlikowskiej, która mu w drodze towarzyszyła, na mocy §. 452 w zawieszeniu pozostawioną została w c. k. Sądzie w Wojniczu.</p>	<p>Wyszedł uleczony 24. Października 1887.</p>
<p>20/10. 1887. L. 10.271 doniesienie odstąpiono jak wyżej. Odezwą z 25/10. 1887. L. 20.738 odnośny akt Sądowi w Stanisławowie do urzędowania odstąpiono. <i>Howorka m. p.</i> LW. 29.466/88. Wyrokiem c. k. Sądu w Stanisławowie z 7/11. 1887. L. 5.510 na mocy §. 452 do zgłoszenia się poszkodowanej wstrzymaną została.</p>	<p>Wyszła wyleczona 27. Grudnia 1887.</p>

Rok	Liczba porządk.	Imię, nazwisko i choroba umyślowo obłąkanego	Przywieziono do Zakładu	Rodzaj uszkodzenia	Dyrektor Zakładu zawładowił Prokuratorę państw.
1888	97	Kosińska Marya. Szaleństwo gwałtowne.	Z Chorostkowa 13/1 1888.	Pobita i z połamanemi żebami.	j. w. 14/1 1888. L. 215.
1888	98	Worobec Nastka. Szał opilczy.	Z Załwia 23/2 1888.	Ze znakami uszkodzenia ciała.	j. w. 25/2 1888. L. 850.
1887	99	Szafnagel Karol. Zaduma z osłupieniem.	Z Kurmańczyku w Rosyi 20/10 1887.	Złom 1 żebra.	j. w. 22/10 1887. L. 5588.
1888	100	Buczna Filip. Szał przemijający.	Z Chorostkowa 6/1 1888.	Odmrożone stopy.	j. w. 6/1 1888. L. 118.
1888	101	Stepa Tomasz. Zaduma z popędem do samobójstwa.	Ze szpitala pow. lwow. 3/2 1888.	Ze skaleczonemi rękami.	j. w. 3/2 1888. L. 454.
1888	102	Obara Wojciech. Padaczka z ogłupieniem umysłu.	Z Dąbrowicy 6/2 1888.	Ze znakami cielesnego uszkodzenia	j. w. 6/2 1888. L. 541.
1888	103	Pateluch Grzegorz. Szał opilczy.	Ze szpitala w Brodach 23/2 1888.	Zbity i połamane żebra.	j. w. 24/2 1888. L. 833.

Zarządzenie c. k. Prokuratury państwa lub c. k. Sądów	Co się stało uszkodzonym
23/1. 1888. L. 939 (452/pp.) odstąpiono dochodzenie c. k. Sądowi obwodowemu w Tarnopolu.	Sekcja sądowa dnia 31. Stycznia 1888. wykazała: Przekrwawienie i obrzęk mózgu i błon mózgowych, obrzęk płuc, stłuszczenie serca, nieżył żołądka i jelit. Ogólną niedokrewność i wyniszczenie. Żebro 3. lewe w linii przymostkowej okazuje kostnicę nieskonsolidowaną, ruchomą, złuzowaną, bez reakcyi.
27/3. 1888. L. 1.721 odstąpiono dochodzenie c. k. Prokuratury Państwa w Brzeżanach. <i>Girtler m. p., c. k. prokurator.</i>	Wyszła wyleczona 4. Czerwca 1888.
26/10. 1887. L. 10.484 doniesienie odstąpiono (§. 90 p. k.)	Wyszedł wyleczony 17. Grudnia 1887.
9/1. 1888. L. 248 doniesienie odłożono.	Wyszedł wyleczony 21. Kwietnia 1888.
4/2. 1888. L. 1.055 doniesienie odłożono.	Pozostaje w Zakładzie.
7/2. 1888. L. 1.141 doniesienie odstąpiono c. k. Sądowi S. III. w kierunku §. 335 k. k. — Odezwą z dnia 19/11. 1888. L. 2.833 akt tej sprawy c. k. Sądowi w Tarnopolu do urzędowania odstąpiony. <i>Howorka m. p.</i> LW. 27.329/88. Wyrokiem c. Sądu w Tarnopolu z 10/4. 1888. L. 1.134 Piotr Obara od oskarżenia o przekroczenie §. 335 uwolniony został.	Sekcja z 18. Lutego 1888. wykazała: Zapalenie oskrzeli. Obrzęk ostry płuc. Zanik mięśnia sercowego. Stłuszczenie i zwyrodnienie wątroby i nerek. Wybroczyny dawniejsze żołądka. Nieżyt przewlekły żołądka i jelit. Owrzodzenie płytkie skóry.
24/2. 1888. L. 1.686 doniesienie odstąpiono c. k. Prokuratury Państwa w Złoczowie. <i>Girtler, c. k. prokurator.</i>	Wydalony dnia 5. Maja 1888. jako nieuleczalny spokojny.

Wykaz zbiegłych

1880. r.

1. Kondrat Nastka przyjęta 22. Lipca 1880. zbiegła dnia 17. Sierpnia 1880., przyjęta ponownie 22. Sierpnia 1880. wyszła wyleczona dnia 22. Grudnia 1880.
2. Sycz Jan przyjęty 3. Września 1879. zbiegł 3. Grudnia 1880.

1881. r.

1. Adamiak Anna przyjęta 6. Lipca 1881., zbiegła 1. Września 1881.
2. Majewski Stefan, przyjęty 18. Sierpnia 1880., zbiegł 20. Kwietnia 1881.
3. Witaszek Jan przyjęty 20. Marca 1880., zbiegł 7. Stycznia 1881.

1882. r.

1. Czuczvara Kasper przyjęty 20. Stycznia 1882 zbiegł 8. Września 1882.
2. Dembowski Henryk przyjęty 28. Kwietnia 1882. zbiegł 11. Września 1882., ponownie przyjęty 15. Października 1882. wyszedł dnia 16. Lipca 1883. jako nie kwalifikujący się.
3. Kummer Berta przyjęta 3. Grudnia 1881., zbiegła 4. Lutego 1882.
4. Sopiuk Aleksander przyjęty 16. Kwietnia 1881. zbiegł 27. Listopada 1882.
5. Wojciechowska Magdalena przyjęta 30. Lipca 1882 zbiegła 1. Listopada 1882.
6. Gorzejowska Paulina przyjęta 11. Października 1882., zbiegła 21. Listopada 1882.

1883. r.

1. Bąk Marcin przyjęty 12. Lutego 1883. zbiegł 18. Maja 1883., ponownie przyjęty 28. Maja 1883. zbiegł 20. Listopada 1883., przyjęty po raz trzeci 4. Grudnia 1883. wyszedł dnia 19. Czerwca 1884. jako wyleczony.
2. Nazimek Magdalena przyjęta 29. Listopada 1883., zbiegła 18. Czerwca 1883.

1884. r.

1. Sawuła Szymon przyjęty 6. Maja 1884., zbiegł 5. Lipca 1884.

1885. r.

1. Kummer Berta przyjęta 25. grudnia 1884., zbiegła dnia 25. Lipca 1885.
2. Korytowski Longin przyjęty 10. Listopada 1883. zbiegł dnia 17. Kwietnia 1885.
3. Szilberg Aba przyjęty 1. Czerwca 1885., zbiegł dnia 17. Listopada 1885.
4. Zajdel Franciszek przyjęty 11. Sierpnia 1885., zbiegł dnia 28. Sierpnia 1885.

1886. r.

1. Kaczkowski Hawryło przyjęty 11. Czerwca 1886., zbiegł 13. Lipca 1886.

1887. r.

1. Garbiński Hilary przyjęty 13. Lipca 1886, zbiegł dnia 5. Października 1887.
 2. Tolpa Jakób przyjęty 14. Kwietnia 1887., zbiegł dnia 5. Października 1887. przyjęty ponownie 15. Października 1887. pozostaje w Zakładzie.
-

W y k a z

służby oddziałowej, która od roku 1881 za karę z zakładu wydaloną została.

Rok 1881.

1. Stankiewicz Karol za przekroczenie urlopu.
2. Wróbel Józef za grubiańskie znalezienie się w obec zwierzchnika.
3. Twardochleb Józef za własnowolne wydalenie się z zakładu.
4. Charupinkiewicz Aleks. za niechęć do pracy i brutalstwo.
5. Bawer Ferdynand za uderzenie chorego.
6. Jastrzębski Raimund za odmówienie objęcia dyżuru nocnego.
7. Madurowicz Zofia że nie chciała pójść na oddział separatkowy.
8. Hermann Emilia za brak bacności na chore.
9. Hinke Róża za brak gorliwości w pełnieniu obowiązków.
10. Pikłowska Maryanna za złe obchodzenie się z chorą.
11. Niemezycka Łucya za złe obchodzenie się z chorą.

Rok 1882.

1. Szypuła vel Kołodziej Wojciech za przekroczenie urlopu.
2. Niezaj Antoni za przekroczenie urlopu.
3. Hulik Mikołaj za kradzież pieniędzy.
4. Borowitz Adam za pijaństwo.
5. Świdorski Ludwik za przekroczenie urlopu.
6. Doliński Emil za pijaństwo.
7. Niemece Mateusz za gburowatość w obec chorych.
8. Gąsiorowska Zofia za uderzenie chorej.
9. Eichenberger Maryanna za złe obejście się z chorą oddana e. k. Sądowi, który po myśli §. 90 p. k. dochodzenie zastanowił.
10. Sernicka Ewa, za brak bacności na chore.
11. Koziołkówna Maryanna za brak dobrych obyczajów.

Rok 1883.

1. Lewandowski Antoni za opilstwo.
2. Kowal Mykieta za przekroczenie urlopu.
3. Petrykowski Józef za uderzenie chorego.

4. Skowron Lucya za lenistwo, nieposłuszeństwo i nieczystość.
5. Hojnacka Anna za niedbalstwo w obowiązkach.
6. Buczkowska Ewa za pijaństwo.

Rok 1884.

1. Łamuszewski Jan za niemoralne zachowanie się
2. Paluch Bazyli za niemoralne prowadzenie się.
3. Daszkowski Leopold za niegrzeczne obchodzenie się z chorym.
4. Kopko Bartłomiej za przekroczenie urlopu.
5. Waś Piotr za przekroczenie urlopu.
6. Gąstowski Jędrzej za niegrzeczne obejście się z chorym.
7. Szpyt Jan za przekroczenie urlopu.
8. Mrówka Józef za gburowate obchodzenie się z chorym.
9. Strusiński Grzegorz za nieobyczajne zachowanie się.
10. Łuc Antoni za uderzenie chorego.
11. Roducki Jan za krnąbrność i zuchwalstwo.
12. Wicyński vel Krasieński Jan za uderzenie chorego.
13. Guzy Jędrzej za nieobyczajne zachowanie się na oddziale.
14. Muszyński Józef za nieobyczajne zachowanie się na oddziale.
15. Bogusz Karolina za złe obejście się z chorą.
16. Filak Ksenka za uderzenie chorej.
17. Osmola Wiktorya za zuchwalstwo i niezdolność.
18. Schönhofer Marya za niedbalstwo w pełnieniu obowiązków.

Rok 1885.

1. Gąsiorek Józef za uderzenie chorego.
2. Kwoczyński Jędrzej za zuchwalstwo.
3. Pękał Marcin za odmówienie służby nocnej.
4. Sawicki Michał za niegrzeczne obejście się z chorym.
5. Lambert Leon za uszkodzenie chorego oddany c. k. Sądowi S. III., który uznał go winnym i dwumiesięcznym aresztem ukarał.
6. Klimezuk Jan za złe postępowanie z chorymi oddany c. k. Sądowi S. III. i 14-dniowym aresztem ukarany.
7. Marcinkowski vel Biernakiewicz Jan za uderzenie chorego.
8. Paleczna Zofia za ułatwienie ucieczki chorej.
9. Przyszlak Oryszka za zuchwalstwo.
10. Arema Ewa za niedbałe wypełnianie obowiązków.
11. Arena Maryanna za zuchwalstwo.
12. Zacharczek Rozalia za ułatwienie ucieczki chorej.
13. Zuchanek Maryanna za zuchwalstwo.
14. Fiołkowska Stanisława za kłótnię.
15. Lalička Teofila za kłótnię.

Rok 1886.

1. Staszków Fedory za uderzenie chorego.
2. Gruszków Józef za samowolne używanie chorych do niestosownych dla nich robót.
3. Sasówna Józefa za zuchwalstwo.
4. Łuczyków Parańka za zuchwalstwo.
5. Kunka Katarzyna za kłótnię.
6. Znigielska Katarzyna za lenistwo w pełnieniu obowiązków.
7. Fryszak Melania za uderzenie chorej.
8. Sereżyńska Emilia za nieudolność.

Rok 1887.

1. Tereba Pańko za niedbalstwo w służbie.
2. Ostrowski Franciszek za złe obchodzenie się z chorym.
3. Birecki Jakób za niegrzeczne obchodzenie się z chorymi.
4. Kornicki Michał za uderzenie chorego.
5. Krzyżak Antoni za uderzenie chorego w twarz, oddany e. k. Sądowi S. III., który wyrokiem z dnia 11. Sierpnia 1887. L. 13660 po myśli §. 259 uwolnił od oskarżenia.
6. Tasiur Walenty za kradzież na oddziale.
7. Kniabyński Jan za niedbalstwo w służbie.
8. Ohrym Artym za niedbalstwo w służbie.
9. Kuźniak Mikołaj miał sfałszować świadectwo.
10. Radewicz Anna za zuchwalstwo.
11. Zajączkowska Franciszka za zuchwalstwo.
12. Zajęc Rozalija za kłótniwość.
13. Warowska Rozalija za złe obchodzenie się z chorymi.
14. Dembiecka Malwina za samowolne zarządzanie kąpieli i uszkodzenie chorej, oddana e. k. Sądowi S. III., który po myśli §. 259 3. p. k. od oskarżenia uwolnił.

Rok 1888.

1. Diuga Piotr za ciężkie uszkodzenie chorego, oddany do e. k. Sądu, ukarany 3 miesięcznym aresztem.
2. Gibka Wojciech za złe dozоровanie chorych przy pracy.
3. Spaust Franciszek za brak moralności.
4. Sup Tymko po dowiedzeniu się, że siedział w kryminale za kradzież.
5. Korczyński vel Korzewicz Stefan za przekroczenie urlopu.
6. Ołeksiszyn Adam za przemycanie listów chorych.
7. Hanas Jan za niedbałość w pielęgnowaniu chorych.
8. Bazylak Julia za zuchwalstwo.
9. Bukowa Eleonora za zuchwalstwo.
10. Mazurkiewicz Katarzyna za niedopilnowanie obowiązków.

Służba oddziałowa ukarana grzywną.

W roku	1880	dozorców	42	grzywną	33 zł. 66 ct.
"	1881	"	42	"	32 " 47 "
"	1882	"	56	"	33 " 85 "
"	1883	"	31	"	19 " 60 "
"	1884	"	20	"	12 " 14 "
"	1885	"	55	"	39 " 96 "
"	1886	"	56	"	29 " 26 "
"	1887	"	39	"	23 " 95 "
W roku	1880	dozorczyń	4	grzywną	2 zł. 50 ct.
"	1881	"	13	"	11 " 30 "
"	1882	"	21	"	15 " 30 "
"	1883	"	12	"	4 " 90 "
"	1884	"	11	"	8 " 03 "
"	1885	"	4	"	13 " 79 "
"	1886	"	6	"	4 " 80 "
"	1887	"	7	"	9 " 25 "
		Razem	419	Kwota	294 zł. 76 ct.